

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželnozbornske volitve na Spodnjem Štajerskem.

Enega najzagrizenejših klerikalnih hujšakačev na slovenskem Štajerskem zadela je včeraj zaslužena kazen. Znani eksprefekt Korošec je pri deželnozbornskih volitvah v Ljutomeru propadel. Ako se pomisli, da je ves klerikalni aparat delal za Koroščevo izvolitev, da so od škofa do najnižjega kaplana po vseh farovžih in kaplanijah agitirali za njega; ako se pomisli, da je imel Korošec sam tri štajerske liste, »Slov. Gospodar«, »Südst. Presse« in »Naš Dom« na razpolago, v katerih se je sam sebe hvalil in povzdigoval v deveta nebesa, da je šel tudi »Slovenec« z vso vneto za Korošca v boj, dočim se ni na nasprotni strani ničesar storilo, potem je poraz Korošcev tembolj občutljiv.

Razum »Slov. Naroda« ni noben list nastopil proti Koroščevi kandidaturi in ako je »Narod« količkaj pripomogel k njegovemu porazu, nas to tembolj veseli, ker je ravno Korošec tisti pop, ki je »Slov. Narod« na Štajerskem že davno na smrt obsodil. Včeraj so pa vrli in zavedni volilci Ljutomerskega okraja obesili Korošca na politična vešala, s katerih ne pride tako lahko doli — saj v Ljutomeru ne.

Čast in slava vrlim volilcem!

Z enakim veseljem sprejeli smo pa tudi poročila o hudem porazu »Štajerčevih« kandidatov. V glavnem taboru »Štajerca«, v Ptuj, kjer je ves okraj preplavljen s tem listom, kjer skoraj ni hiše, da bi se »Štajerca« v njo ne utihotali, dobil je »Štajerčev« kandidat, Zdravec, samo trinajst glasov! Isto število glasov prejel je »Štajerčev« kandidat Grubelnik tudi v slovenjegraškem okraju. Številka »trinajst« lahko postane torej za »Štajerca« osodepolna. Znani »kmet« Vratschko, eden največjih razširjalcev »Štajerca«, je dobil v Ljutomersko-radgonskem okraju samo osem glasov, dočim je ljubljene »Štajerca«, črešnjevski Kresnig s svojim sokandidatom Damianom dobil v mariborskem okraju šestnajst glasov manj, kakor jih je imel pri zadnjih državnozbornskih volitvah — »Štajer

čevi« kandidati so torej povsod klaverno propadli, kar je pač najboljši dokaz, da za nemškutarje na Spodnjem Štajerskem niso več pripravna tla in da so slovenski kmetje pravočasno pri »Štajercu« spoznali, kam pes tace moli.

Živeli torej vrli, zavedni slovenski volilci!

Tudi v nemškem delu štajerske dežele je bil včeraj hud boj in je tam nemške klerikalce zadel silno občuten poraz. Kdo bi bil kaj takega mislil! Nemški klerikalci so pri včerajšnji volitvi v nemških okrajih izgubili štiri mandate, to je tretjino vseh mandatov, kar so jih doslej imeli. In, kar je posebno značilno, padli so njihovi prvaki, državni poslanci Huber, Herk in Schoiswohl. Boj proti klerikalcem je vodila nemška kmetjska stranka, ki je klerikalcem odvzela celo okraj graške okolice, ki je veljal doslej za najimenitnejšo in najzanesljivejšo klerikalno trdnjavo.

V novem deželnem zboru bo iz kmetjskih občin osem Slovencev, osem nemških klerikalcev, šest zastopnikov nemške kmetjske stranke in jeden nemški nacionalce.

Volitve mest in trgov na Spodnjem Štajerskem.

Iz Celja, 4. novembra 1902.

V petek dne 7. t. m. volili bodo mesta in trgi svoje poslance za deželni zbor. Slovenci postavili so razum Maribora v vseh slovenskih volilnih okrajih svoje kandidate, kar z veseljem pozdravljamo in obžalujemo le, da se to ni zgodilo tudi v Mariboru, kjer bi Slovenci, združeni s socialnimi demokrati, prav lahko vrgli nemškega kandidata. Največje zanimanje za te volitve vlada seveda v mestnem volilnem kraju Ptuj-Ormož-Središče-Ljutomer-Rogatec, kjer kandiduje dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj proti nemškemu kandidatu dr. Koschinegg. Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah zmagal je dr. Kokošinegg le z majhno večino in to le radi tega, ker se mnogo Slovencev v

Ptaju volitve ni vdeležilo. Ako pa storidne 7. t. m. vsak Slovenec svojo dolžnost, je zmaga naša. Polagamo torej našim volilcem na srce, da se volitve polnoštevilno vdeležijo, kajti le potem je zmaga mogoča. Isto pa ne velja le za Ptuj, ampak tudi za mestni okraj Celje-Brežice-Laški trg-Sevnica-Gornji grad-Ljubno-Mozirje-Žalec, kjer kandiduje proti nemškemu kandidatu Moricu Stallnerju vrli narodnjak dr. Josip Karlovšek. Pri polnoštevilni vdeležitvi volitve tudi tukaj ni zmaga izključena. Manj upanja seveda imamo v mestnem okraju Slovenji gradec-Slov. Bistrica-Šoštanj-Muta-Marenberg Vuzenica, kjer je naš kandidat dr. Fran Mayr, odvetnik v Šoštanju, nasprotni kandidat pa J. Lenko iz Št. Petra. Razume se pa, da mora tudi tukaj vse do zadnjega moža priti na volišče, da pokažemo nasprotnikom, ne samo da še živimo, ampak tudi, da na predujemo. Spodnja štajerska mesta in trgi so slovenska tla, kjer nam Nemec gospodari. Da se tujega jarma otrremo, na to delati mora vsak zaveden Slovenec. Kdor se dne 7. t. m. ne vdeleži volitev, ta nima srca za slovenski narod, ta je izdajalec svojega naroda! Torej vsi na volišče!

Volitve v Idriji.

Iz Idrije, 4. novembra.

Občinske volitve. Volitve v mestni zastop so pred duri. V nekaj dneh stopijo volilci na volišče, da si izvolijo svoje zastopnike. V sedanjem mestnem zastopu so sami somišljeniki narodne napredne stranke in največje važnosti je, da tudi ostanejo. A trdega boja bo treba, da si narodna stranka obdrži svojo posest, dasi ravno je pred tremi leti zmagala s precejšno večino v vseh treh razredih. V tej, sicer kratki triletni dobi so se razmere izdatno spremenile, najhujši nasprotniki združili so se v boj proti napredni stranki, ki ima na ta način najtežje stališče. Navzlic temu pa je narodna stranka krepka ter ima močno zaslonbo v vseh slojih idrijskega prebivalstva. Kdor ve, kakemu

hujškanju od strani nasprotnikov izpostavljeni so narodni delavci, se mora čuditi, da ima narodna stranka še vedno toliko pristašev izmed delavcev in pripoznati mora, da mora biti vez, ki jih drži pri napredni stranki, trdna. Ta vez je zavednost in izobraženost narodnih delavcev. Delavstvo tudi dobro ve, da je bila narodna stranka v Idriji prva, ki je organizirala isto. Storila je to z ustanovitvijo delavskega bralnega društva, katero obhaja drugo leto svojo 20letnico. In ravno to društvo ima veliksanske zasluge, da se je žalostno stanje idrijskega delavca vsaj malo izboljšalo.

Kakor se je že omenilo, ima narodna stranka v Idriji težavno stališče, biti boj proti dvema nasprotnikoma, ki ne izbirata v sredstvih. Velikega pomena je, v čegavih rokah je uprava mesta, in to vedo tudi nasprotniki prav dobro, zato pa so prav pridno na delu. Obe stranki, socialno-demokratska in klerikalna, sta razvili najstrastnejšo agitacijo. Ker je v prvem in drugem razredu zagotovljena zmaga narodni stranki, je ves boj osredotočen na tretji razred. Ta ima 460 volilcev. Med temi ima napredna stranka večino, za njo pa pridejo socialni demokrati in klerikalci. Izid je odvisen od združenja nasprotnikov. Vse tri stranke so postavile svoje kandidate, vendar se bo že na volilni dan pokazalo, bodo li socialni demokrati in klerikalci volili vsak zase. Čudno bi bilo, ko bi socialni demokrati šli zopet v boj za nazadnjaško stranko, ki nima smisla za ljudske koristi, kar je določno pokazala v deželnem zboru s tem, da je preprečila vsako delovanje istega samo radi tega, ker ni mogel dr. Šusteršič terorizirati cele zbornice. Toliko potreb, kakor jih ima ravno naše mesto in tako važnih, sosebno za trpeče delavstvo, se ne najde drugod in vendar naš poslanec soglašal z drugimi prismojenimi obstrukcionisti. In te velike odgovornosti se mu ne zdi niti vredno javno pojasniti. Samo da se godi gospódi v farovžu dobro, kaj jih briga beda trpinov! Dasi imajo klerikalci vedno na jeziku blagor in korist ljudstva, se ti ljudski sleparji igrajo z usodo najrevnejših slojev na najdrznejši način. In za tako protiljudsko

LISTEK.

„Maričon.“

Lirična opera v treh dejanjih. Splsal M. J., uglašbil Srečko Albini.

Dejanje Albinijeve opere »Maričon« se vrši po sklepu miru oktobra l. 1809. Glasom tega miru je prišel južno Save ležeči del Hrvatske od Jesenovca do Adrijanskega morja pod francosko vladno.

V sredi dejanja, ki se dovrši v kratki dobi 24 ur, stoji pater Andrija Dorotić, načelnik avstrijske policije v Zagrebu. Ta policija je hujšala skrivaj proti Francozom. Ker je francoska vlada odpravila tlako, je stalo tudi plemstvo na strani Avstrijcev, ki bi kmetom ne dali svobode.

To je zgodovinska podlaga libretta opere »Maričon«. Vsebina posameznih dejanj pa je na kratko sledeča:

I. dejanje: Pred gostilno ob cesti tik gozda. Kmetje in kmetice zabavljajo Francozom, zlasti starešina Luka toži po »starih pravicah« in »konstituciji«. Vsled naročila komesa vabi vse asesorje svobodnega plemstva, naj pridejo na večer na grad Lukavec, kjer prebiva turopoljski

komes, da se ondi pogovore, kako bi se otresli francoskega jarma.

Zazvoni poldne, in žene prinašajo možem obed ter skupaj molijo »Češčeno Marijo«.

Tedaj nastopi sergent Grenadieux ter naznani kmetom, da jim je za danes tlaka odpuščena, ker praznuje komesova hči svoj rojstveni dan. V to svrhu se priredi slavnost žanjic in ženjcev. Tudi kmetje so povabljeni. Kmetje odidejo, prepevaje slovensko narodno pesem: »Opiraj, dekle, kamrico...«, domov.

Grenadieux vpraša gostilničarko Katušo, kje je Maričon, njegova ljubica. Katušo se zagovori in izda, da je nesla Maričon v Zagreb neko pismo. Toda preko Save ne sme brez oblastvenega dovoljenja nihče. Grenadieux sumi takoj, da je nesla Maričon zarotniško pismo. V strahu pred tajnim naklepom Avstrijcev sili Grenadieux Katušo, naj mu pove resnico, a Katušo mu zatrjuje, da je šla Maričon le k svoji zagrebški botri, ki je bogata in ki dá Maričon doto in svatovsko obleko. Grenadieux se veseli, da je poroka z ljubljeno Maričon že tako blizu, vendar sumi, da mu Katušo resnico prikriva.

Medtem se vrne Maričon, prepevaje hrvatsko narodno pesem. Grenadieux jo sili, naj mu pove, kaj je počela v Zagrebu ter ji grozi, da jo izroči kot izdajalko vojnemu sodišču. Maričon mu radi tega navidezno odpove svojo ljubezen ter ga pozivlja, naj ji zveže roke ter jo odtira pred sodbo. Grenadieux pa jo ljubi preveč, da bi izročil svojo nevesto krvnikom. Maričon ga spominja, kako se je porodila njuna ljubezen, in Grenadieux pozabi za trenotek na svojo dolžnost, ki jo ima kot vojni velikega Napoleona.

Toda takoj se zopet iztrezne ter prosi dobrikavo svojo ljubico, naj mu prizna, da je nesla v Zagreb pismo. Maričon mu to končno prizna ter mu pokaže celo pismeni odgovor, iz katerega izve Grenadieux, kaj se snuje na gradu Lukavcu. Tudi vodja avstrijske stranke, pater Dorotić, pride tja. Grenadieux pa obljubi Maričon, da ne izda ničesar.

Ko odideta, prihitijo z lova Cvijeta, hči komesova. Takoj zanjejo pride tudi francoski poročnik Plaisance, ki prizna Cvijetu, da jo ljubi. Tudi ona ga ljubi in srečneža se objameta. Tedaj pa nastopi komes, ki očita svoji hčerki, da je oneča-

stila vse, svoj narod, svoje ime in svojo čast. Sovražniku hrvatskega naroda ne da komes svojega otroka nikdar v zakon. Poročniku pa prepove, naj ne hodi za Cvijeto ter naj nikdar več ne prestopi njegovega praga.

Grenadieux pa se zakolne, da združi Plaisanca in Cvijeto na vsak način.

II. dejanje: Na gradu Lukavcu so zbrani hrvatski plemiči, ki so sklenili proti Francozom ustajo. Starešina Luka, pater Dorotić in komes tožijo radi vladojočih razmer ter se otožno spominjajo stare ustave. »Vivat constitutio!« je njihovo geslo. Pater pozivlja plemstvo, naj se dvigne proti Francozom ter jim obljublja avstrijsko pomoč. Nato se začne slavnost žanjic in ženjcev. Žalostno Cvijeto tolaži prijateljica Lelja, in Maričon izroči grajščakovim hčerki šopek poljskih cvetic. Žanjice prinesejo na blazini venec klasja ter prosijo Cvijeto, naj ovenča najprijaznejšo žanjico. To se zgodi. Nato zaplešejo kolo in pojo na slavo ovenčane žanjice. Komes pozdravi goste. Grenadieux pa dvigne svojo čašo in zapoje o ljubezni in zvestobi, katere slepo sovražstvo ne more ugonobiti. Pater Dorotić napije nato

stranko, za ljudi, ki zlorablajo nevednost ljudstva na najgrši način, naj bi šla v boj socialna demokracija? Nizko bi morala pasti!

V agitacijo služi klerikalcem v prvi vrsti 50% občinska doklada. Ti ljudski sleparji lažejo vedoma in upijejo, kako sedanjí mestni zastop nalaga davkoplačevalcem vsako leto večje davke, da je pomilovati ljudi, ki verujejo tem vedoma lažnikom. Vsakdo količkaj razumen človek, mora pripoznati, da je 50% dokl. umestna in potrebna, vedeti pa tudi, da mestni zastop ne more zvišati davkov. Ko bi bili klerikalci, ki so imeli mestni zastop toliko let v rokah, hoteli idrijskemu prebivalstvu dobro, zvišali bi bili tudi oni občinsko doklado in tako povzdignili blagostanje idrijskega prebivalstva. Tako pa so tisočaki romali iz Idrije ven, Idrija pa je zaostajala v vsakem oziru. Niti za najnujnejše naprave se ni skrbelo. Ko je prišlo mesto v roke napredni stranki, bilo je popolnoma zanemarjeno. Bil je že skrajni čas, da se je iztrgalo mesto iz rok ljudem, ki niso imeli ne sposobnosti, ne volje delati in skrbeti za vsestranski napredek Idrije.

Težka je bila naloga narodne stranke, ko je prevzela zanemarjeno mesto. A imela je v svoji sredi moče, ki so bili kos prevzetim dolžnostim in imeli veselje delati za boljše bodočnost idrijskega ljudstva. Mestu treba je bilo najvažnejših naprav, in ker se v prejšnjih časih ni prav nič zgodilo, prišle so sedaj kar hkratu na površje. Te nujne naprave bi se bile izvršile polagoma v prejšnjih letih in imeli bi danes mesto, v katerem bi ne bilo toliko socialne bede, kakršna je dandanes. Klerikalci, podrepani rudniškega erarja, niso si upali zvišati doklad, katere bi nosil v prvi vrsti erar sam. Ponosno bi se danes lahko dvigale delavske hiše, mesto imelo bi nujno potrebno kanalizacijo, vodovode, srednjo šolo, lepo urejene ceste, a ne grape, po katerih ni možno hoditi. Imelo bi še druge koristne naprave, ki bi bile povzdignile naše ljudstvo do gmotnega in npravnega boljšega blagostanja in ga obvarovale pred padcem. Ker si klerikalci niso upali in si tudi še ne upajo zahtevati od erarja, da stori, kar je v mestu v korist in v dobro delavcem, zanemarljivo je erar naše mesto tako, kakor se to ni zgodilo nikjer drugod in čeprav je Idrija državi donesla v letih več sto milijonov dobička. Sedaj pa je treba skrbeti mestni upravi, da kolikor toliko popravi zamujeno. Ker pa je treba imeti za naprave denarnih sredstev, bilo je umestno, da je občina zvišala občinsko doklado na 50%. Težko je bilo stališče naprednih odbornikov, ko so to storili, kajti vedeli so, da bo pri nerazumnem ljudstvu nehalno zagovarjati povišanje doklade. Trezno mislečim pa je bilo lahko dokazati, da višja doklada pride le ljudstvu v korist in denar, ki se bo vplačal, bo njemu vrnen s stoterimi obrestmi. Iz tega razvidimo, kako podle agitacije se poslužuje klerikalna stranka. Volilci pa spoznajo lahko, koliko zlo je klerikalno gospodstvo, kako pogubno je bilo to našemu mestu. Mesto Idrija zahva-

demonstrativno slogi, ki je edina rešitev. S to napitnico hoče Dorotić plemiče še enkrat navdušiti za složno ustajo proti Grenadieuvim rojakom — Francozom.

Tu nastopi poročnik Plaisance z od delkom vojakov, ki primejo Dorotića ter internirajo tudi komesa. Maričon se zaveda, da je sama kriva vsega, in vsi kažejo največjo prestrašenost.

III. dejanje: Pred gradom Lukavcem so oboroženi Francozi, ki se vesele, da pojdejo kmalu zopet na boj. Plaisance pa je žalosten radi dogodkov; srce mu sluti, da bo v kratkem padel in da bo izgubil Cvijeto. Tu pride Maričon, ki pregovori Plaisanca, da jo pusti v ječo k Dorotiću. Grenadieux pa očitno Maričon, da je izdajalec in sovražnik najboljših Hrvatov. Grenadieux ji obljubi, da se odpove vojaškemu stanu ter da se oženi z njo. Poslej bo ljubil svojo novo domovino. Maričon mu odpusti in odhiti k Dorotiću.

Tedaj nastopijo vojaki ter zapoje bojno pesem. A tromba naznanja, da se zbira vojno sodišče, ki naj sodi zarotnike in izdajalce.

Toda Dorotić je ušel iz ječe v obleki rodoljubke Maričon, ki nastopi v meniški obleki pred sodnika.

liti se ima le narodno napredni stranki, da ji je otelo mesto iz rok pogubnega klerikalnega gospodarstva. Vedina idrijskega prebivalstva je spoznala, kam pelje klerikalizem in zategadelj gre klerikalna stranka s strahom v boj, sluteč velik poraz.

V Ljubljani, 5. novembra.

Szél proti Körberju

»Pesti Lloyd« je prinesel te dni zelo oster članek, katerega je vsekakor in spirital sam Szél proti Körberjevi politiki. Dosedaj je bilo znano, da je Széllovo mnenje, da se z nagodbo v Cislitaniji lahko čaka do leta 1907. V omenjenem članku pa se zahteva v najkrajšem času izvršitev nagodbe parlamentarnim potom. Vsled Körberjevega cincanja baje na Ogrskem prodira vedno v večje kroge zahteva po gospodarski ločitvi obeh državnih polovic, a bati se je, da ne bodo ti nezadovoljni sloji ostali samo pri gospodarski ločitvi. Körberju se očita, da zavlačuje pogajanja iz neodkritih naklepov. Ogrska zavzema baje v nagodbeni akciji odbijajoče, Avstrija pa napadajoče stališče. Szél da vztraja le pri tem, da nova nagodba ne sme biti za Ogrsko slabejša kot dosedanja, dočim se Körber ne umakne zahtevi, da mora nova nagodba biti za Avstrijo pod vsakim pogojem boljše kot ona, sklenjena med Banffyjem in Thunom. Körberju se očita, da hoče le zato predručeno nagodbo, da bi na stroške Madjarov kot zmagovalca laglje premagal notranje politične težkoče. Zato zaključuje članek: »nagodba se bo ali v najkrajšem času sklenila med obema državama, ali pa se sploh ne bo sklenila«. — Kakor se vidi, se ne sme Körber pritoževati samo nad nezadovoljnimi Čehi, tudi iz Ogrske mu letijo polena pod noge.

Dunajske žene in klerikalizem.

Dunajske meščanke so imele pred včerajšnjem velik shod. Prva je govorila gospa M. Lang, ki je izvajala: Stranka, ki poleg vse kulture deluje proti kulturno, mora končno zbuditi razburjenje žen. Stranka, ki preganja društvo za ljudsko izobrazbo, ki pobija rešilno družbo, stranka, ki slabi šolo s tisočimi sredstvi, si mora izzvati naše sovrastvo. G. Lueger se trudi, zdrobiti učiteljske značaje, pregleduje jih, da ni nihče nastavljen razum njegovih privržencev. Samo breznačajni malopridneži in zelotični pobožnjaki naj bodo vzgojitelji naših otrok. Krščanski socialci zaničujejo žene, rabijo jih le za telefon do možev, kot orodje. Toda bojijo se probujenih žen. Govornica pripoveduje slučaj Lotarja Schäfferja tar vzklikne: »V kaki drugi, ne tako zaspani deželi, bi taka nezaslišana perfidija, ta moralni poskus umora dovedla do pada politika (Luegerja)!« — Gdčna. Hetz pripoveduje, da se je v XVI. in XVII. okraju uvedel v šolah rožni venec kot učni pripomoček. Luegerjeva občina je prihranila lansko leto 16.000 K denarja za snaženje šol. To so obrestni na stroške otroškega

Plaisance ji odtrga kapuco z obraza, in vsi vidijo, da je v Dorotićevi kuti dekle Maričon. Ker je vsega kriv Plaisance, bi ga moralo vojno sodišče kaznovati; v tej stiski pozove predsednik sodišča zarotnika komesa, naj vli med smrtjo ali — poroko Plaisanca s Cvijeto...

Komes izprevidi, da se mora udati, zato dovoli, da se hčerka Hrvatica poroči s Francozom. Tudi Maričon in Grenadieux se objameta, in vsa družba paroma veselo čestita.

Namesto s smrtjo se završi opera z dvema zarokama...

Uloge so razdeljene takole: Maričon gospa Hanuš Svobodova; Grenadieux — gosp. Král; Cvijeta — gdč. Procházková; Plaisance — gosp. Hájek; komes — gosp. Aschenbrenner; Katuša — gdč. Glivarec; Dorotić — g. Turžanski; predsednik sodišča — g. Polašek.

Opera »Maričon« je dosegla lani na zagrebškem narodnem gledališču izreden moralni in finančni uspeh. Dasi se je uprizorila šele koncem sezone, je dosegla osmero predstav. Glasba je lahka, veselopolikantna in prepletena z narodnimi motivi. Dejanje je živahno in prizori vseskozi zanimivi.

zdravja. — Kakor vidimo, se je začelo podirati v najtrdnjših Luegerjevih taborih, pri dunajskem žensstvu, kar bo za njegovo kliko vsekakor prej ali slej usodno.

V Črnigori

se pripravljajo velike diplomatske organizacije. V to svrhu potuje v kratkem knez Niko k sultanu v Carigrad in nato v Livadijo k carju protektorju. Tudi z Italijo sklepa trgovske vezi, ki bi naj povzdignile kneževino gospodarsko. Knez je tudi naznanil, da namerava ustanoviti črnogorsko diplomacijo ter se napravijo v ta namen legacije v Rimu, Carigradu in drugih večjih mestih. Ta stara knezova želja se dosedaj ni mogla uresničiti zaradi pomanjkanja potrebnega denarja, sedaj pa ga hočeta podpirati ruski car in italijanski kralj. Zadnji je že večkrat izrekel željo, da bi rad imel v Rimu pooblaščenega črnogorskega ministra mesto generalnega konzula.

Najnovejše politične vesti.

Nova rekrutna predloga se predloži obema parlamentoma, v kateri se bo zahtevalo za leto 1903 zvišanje rekrutov za 25.000, pri čemer je že tudi zvišanje pri obeh deželnih brambah všteto. — Bombardiranje Midyja se zanika, ker poteče šele danes ultimatum, ki ga je stavila Italija glede kaznovanja morskih roparjev. Italijanske čete se bodo od Berbere pomikale proti blaznemu Mullahu in njegovim uslašcem. — Nemški poslanik na Dunaju bo baje mesto kneza Eulenburga knez Hülse-Häsel, ki je bil svoječasno vojaški atašé pri nemškem poslanstvu na Dunaju. — Srbski kralj Aleksander namerava baje v kratkem obiskati cesarja Franca Jožefa v Budimpešti. — Trime sečni budgetni provizorij bo avstrijska vlada predložila v eni bodočih sej. — Osem milijonov funtov šterlingov za burske kolonije bo dovolila Angleška naknadnega kredita. — Goluchowski odlikovan. Sultan je podelil Goluchowskemu veliki kordon Osmanskega reda. — Cesar za Moravce. Cesar je obljubil prirediti brnskim Čehom isto veselje, kakor ga je praškim z ustanovitvijo umetniške galerije. Obljuba se tako razlaga, da bo cesar prispeval znatno svoto za zgradbo češkega gledališča v Brnu. — Zoper zvišanje civilne liste so priredili socialni demokratje v Budimpešti hrupno ljudsko zborovanje. Proti zvišanju se je govorilo tako ostro, da je morala policija poseči vmes. — Za bodoče politično razmerje med Nemčijo in Angleško se neugodno tolmači, da je bil nenadoma vpokojen prvi tajnik pri nemškem poslanstvu v Londonu, baron Eckarstein. — 600 prošenj za avtoriziranje samostanskih kongregacij je došlo francoski vladi. Combes je sklenil, predložiti samo šest teh prošenj zbornici, in sicer so to moški redovi, ki se ne pečajo s šolo.

Dopisi.

Z dežele. Krajni šolski svet v St. Lovrencu ob Temenici na Dolenjskem je vložil še meseca julija t. l. pritožbo na c. k. deželni šolski svet, da se opusti nameravana ustanovitev enorazrednice na Veliki Loki in šola v St. Lovrencu razširi v dvorazrednico, a zaman pričakuje odgovora. Gotovi krogi se spodbikajo nad nekim, mimo dimnika izpeljanim tramičkom, kateri ni povzročil skozi 34 let nikake nevarnosti, a sedaj je postal nenkrat »feuergefährlich«. Radi tega znatnega nedostatka naj bi se tedaj celo poslopje, katero ima prostora za štirirazrednico, zavrglo, ubodemu ljudstvu pa naložilo za novo šolo gotovo nič manj kot 18.000 kron stroškov. Bil bi to hud udarec za laro kakor tudi za šolo samo, kajti faktum je, da se na eni dvorazrednici več doseže, kakor na dveh enorazrednicah, polnih nesrečnih, pedagogičnim načelom nasprotujočih oddelkov. Razven tega so pa šolske okoliščine glede obiskovanja take, da povsem zadostujejo predpisanim zakonom in bi bilo vsako razkosavanje, oziroma reguliranje okolišev v kvar, ne pa v korist šole.

Imejte torej tudi nekaj srca za kmeta trpina, in segajte po novih poslopih tam, kjer si drugače pomagati ne morete. Krajni šolski svet bo z veseljem sledil Vašim ukazom, saj je ves vnet za

povzdigo šole in je pripravljen na zahtevanje žrtvovati se za vsa odškodovanja in popravila šole, a vse to seveda do gotove meje, kajti dolžnost vsakega krajnega šolskega sveta je, varovati občino pred nepotrebnim izsezavanjem z visokimi nakladami.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Politiziranje v spovednici in sploh vplivanje na javne gospodarske in rodinske razmere je zadobilo tak obseg in se prakticira s tako brezobzirnostjo, da je tu posebno nujno iskati sredstev, da se temu počenjanju konec naredi.

Vprašanje je: ali bi se dalo s primernim kazenskim zakonom doseči ta namen?

Neposredno gotovo ne. Kar se godi v spovednici, je, če se smemo tako izraziti, zavito z najsvetejšo temo. Kar se tiče religiozne strani spovedi, je to gotovo prav, ali vsled tega bi se le v najredkejših slučajih dalo dognati, če se je spovednica zlorabila za politične namene in bi se tudi lahko poštenim duhovnikom zgodila velika krivica.

A zgoditi se mora nekaj, kajti dokler bodo duhovniki lahko zlorabljali spovednico za posvetne namene, dotlej ne bo konca zdražbam in bojem s klerikalizmom.

Država ščiti tajnost spovedi s tem, da je spovednike odvezala dolžnosti pričevanja glede dogodkov v spovednici. To je prav in dobro, dokler je opravilo v spovednici omejeno na pripoznanje grehov in na odvezo, slabo in škodljivo pa je, čim se v spovednici razpravljajo pravne in politične, sploh neverške zadeve.

Morala bi se torej vstvariti postava, po kateri je duhovnik dolžan izpovedati pred sodnijo o onih dogodkih v spovednici, kateri ne spadajo k zakramentu spovedi.

Taka postava bi bila popolnoma v smislu pravega katoliškega religioznega nauka o spovedi. Klerikalizem pa je ta nauk popačil, da bi mogel s tajnostjo spovedi obdati tudi one stvari, ki ne spadajo v spovednico in vernike zapeljati v mnenje, da je vsaka lumparija, ki jo stori duhovnik v spovednici, zavarovana z zakramentalno svetostjo spovedi.

(Dalje prih.)

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, dne 4. novembra.

Seji predseduje župan Iv. Hribar, ki omeni neke magistratu došle stvari v pogled oziroma za arhiv. Overovateljem zapisnika imenuje obč. svetnika Kendo in Kozaka. Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri.

V imenu personalnega oddelka poroča obč. svetnik dr. Staré o obnovitvi stalnega mestnega zdravstvenega sveta, ker je sedanjemu že davno minula 3letna doba. Predlaga, naj se iz srede obč. sveta izvolijo v ta odsek gg.: podžupan dr. vitez Bleiweis-Trsteniški in obč. svetnika Šubie in pl. Trnkóczy, izmed meščanov pa And. Kremžar in Regali. Podžupan dr. Bleiweis predlaga, naj se izreče zahvala dosedanjim članom pl. Zittererju, Zabukovcu in vlad. sanitetnemu svetniku dr. Zupancu za njih redno posejanje sej. Oba predloga se sprejmeta.

Isti poročevalec je nadalje poročal o volitvi predsednika in 6 zastopnikov v kuratorij cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekleške šole, ker je dosedanjemu odboru istotako potekla 3letna funkcijska doba. Dosedaj je obstajal ta kuratorij iz predsednika gimn. ravnatelja Senekoviča ter zastopnikov: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, dr. V. Krisper, Fr. Hubad, Fr. Orožen in Fr. Pavlin. Za bodočo triletno dobo predlaga personalni odsek naslednje gg.: predsednik ravnatelj Senekovič, zastopniki dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, ravnatelj Fr. Levec, prof. Perušek, prof. Novak in vodja I. mestne deške šole Jak. Dimnik.

Več posestnikov v Trnovskem predmestju je vložilo prošnjo, naj se jim odpusti služnost, prirejati na »Kernu« led za mestne ledenice. Poroča zgornji poročevalec. Mestna občina ima že od leta 1786. pravico, napeljavati na travnike na takozvanem »Kernu« po zimi vodo v namen, da se napravlja led za mestne ledenice. Mestna občina je namreč omenjenega leta prodala te travnike ter si pri tem pridržala tako uslužnost. Sedaj je omenjeni travnik last Elizabete Šere in Fr. Doberleta. Pritožujejo pa se vsi obmejni posestniki, češ, da jim tam stoječa voda povzroča vlažnost v stanovanjih. Sanitarna komisija pa je izjavila, da vlažnosti v hišah ni kriva stoječa voda, temuč je svet v onem kraju sploh močvirjen, a pri stavbah se rabi še mehak materijal. Tudi se hiše premalo zračijo ter se tajajo v stanovanjih pozimi razni vrtnarski pridelki. Priporoča pa se

 Dalje v prilogi.

naprava lesene in betonske stene pri vodi ter dva odtoka, mesto dosedanjega enega. Naprava mestnega ledenišča kje drugje bi povzročala večje stroške, pa bi se povsod lahko sosedje iz istih vzrokov tudi uprli napravi, kakor Trnovčanje. — Mestni fizik sicer priporoča drug prostor, ker je led v sedanjem mestnem ledenišču vsled gnojnice, ki se v vodo steka in vsled raznih rastlinskih organov, ki tam trohijo, nesnažen. Personalni odsek je mnenja, da bi v tem oziru tudi drugje ne bilo bolje, a za zdravstvene namene je seveda priporočati, da se kupuje umetno izdelani led od bratov Koslerjev. Predlaga se prošnjo odkloniti. Sprejeto.

Obč. svet. dr. Triller poroča o dopisu deželne vlade, ki je proti povišanju ukovine za otroke, ki ne stanujejo v mestu. Ker je magistrat mnenja, da bi bilo tudi ministrstvo istih nazorov, se predlaga, opustiti priziv proti temu dopisu na ministrstvo, a sklone se, da se sprejemanje zunanjih otrok v bodočem šolskem letu sploh odkloni. Sprejeto.

V imenu finančnega odseka poroča obč. svet. dr. Staré o prošnji nekaterih posestnikov na Privozu, v Sredini in na Prulah, da bi se ondi napravili cestni kanali. Odsek je mnenja, da bi bili stroški preveliki ter bi izpeljava kanalov skoraj gotovo ne bila mogoča, ker bi Ljubljana uhajala nazaj v kanale. Dokler se Ljubljana ne regulira, na napravo kanalov ni misliti. Prošnja se potemtakem odkloni.

Obč. svetnik Svetek poroča o zadevi nakupa deževnih plaščev za mestne policijske stražnike. Sedaj imajo mestni stražniki take plašče iz kavčuka, katerim je nosilna doba štirih let. Ta doba je že zdavno potekla. Po proizvedbi strokovnjakov niso taki plašči praktični, ker provzročajo nosilec vsled neizhlapevanja potenje. Priporoča se nabava deževnih plaščev iz nepremočljivega štajerskega lodna za 50 stražnikov ter za kredit 2000 K v ta namen. Se sprejme.

Obč. svetnik Turk predlaga, da se izroči delo domačim krojačem. Sprejeto.

Obč. svetnik Senekovič poroča o dopisu deželne vlade v zadevi nameravane publikacije deželnega zdravstvenega sveta o zdravstvenih razmerah od l. 1891—1901. Stroški za izdajo se poravnajo iz deželnega sanitetnega fonda. Ako želi mestna občina ilustracij in kartografičnih prilog o novih stavbah, kanalizacijah, vodovodu, razsvetljavi itd., stali bi jo tozadevni načrti 16.010 K. Magistrat prosi z ozirom na važnost takih publikacij, da se dovoli zgornji kredit v proračunu za leto 1903. Načrt se lahko izroči kateremu knjigotrcu. Sprejeto.

V imenu stavbnega odseka poroča obč. svetnik Turk o prizivu dr. Fr. Počka, naj bi se dovolila gostilniška koncesija v njegovi hiši v Strelških ulicah, ako izvrši nekatere prezidave. Zdravstveni strokovnjaki so se izrekli proti zaradi vlažnosti in nizkih sob. Poročevalec navaja, da je komisija našla v hiši takozvane hišne gobe rasti. — Občinski svetnik Predovič zagovarja prošnjo, češ, da hišne gobe niso vzrok za odklonitev, ker se tudi po drugih hišah dobé. — Obč. svet. Turk odgovarja, da je take gobe našel v dr. Počkovi hiši celo na — peči. Prošnja, oziroma priziv zoper magistratni izrek se odkloni.

Obč. svetnik Žužek poroča: 1. o napravi hodnikov po Kopitarjevih ulicah na eni strani ter od spodnjega dela Resljeve ceste mimo Leuzove hiše do novega mostu na drugi strani. V ta namen naj se dovoli kredita 2190 K. Sprejeto. 2. O kolavdaciji kanalov v Cegnarjevih, Zalokarjevih in Bohoričevih ulicah ter predlaga, ker je zgradba dobro izvršena, naj se v smislu stavbenih pogojev odveže trdnja Relay in nečaki obveznosti ter se ji vrne kavejca. Sprejeto. 3. O drugi kolavdaciji „Mestnega doma“ ki se je vršila dne 13. oktobra t. l. Pri tem so se našle večje hibe. Podi I. nadstropja so v dveh sobah, trhli, streha nad veliko sobano je slaba. Vsled tega se podaljša trdnja Faleschini jamstvo za nadaljna tri leta. Omenjeni podjetnik mora na lastne stroške odpreti vse tramove ter trohnele zboljšati (obtesati), streho popraviti itd. Šele potem se bo zopet drugo leto o tem končno sklepalo. Za napravo podstrešne shrambe gasilnemu društvu se naj dovoli 160 K. Odsekovi predlogi se sprejmo.

Podžupan vitez Bleiweis-Trsteniški poroča o delovanju prostovoljnega gasilnega društva III. letošnjem četrtletju. Društvo ni posredovalo pri nobenem požaru, imelo je le navadne vaje, inspekcije itd. Pri gledališnih predstavah ne posreduje društvo več brezplačno, temuč dobi za vsako predstavo in za vsakega moža 1 K, ker je tudi v drugih večjih mestih tako. Poročilo se odobri.

Preden se zaključi javna seja, se oglašajo podžupan z interpelacijo na župana, ali je dobil od deželne vlade vprašanje ozir. obvestilo glede povračila za občinske posle v prenešenem delokrogu. Štajersko namestništvo je v tej zadevi že davno pisalo graškemu mestnemu svetu, ker je dala temu povod znana interpelacija v drž. zboru. Ako ne, kaj namerava župan storiti, da se občini vsaj deloma olajšajo tozadevni stroški? Župan odgovarja, da se je v tej zadevi obrnil na graškega župana, ki mu je odgovoril, da je res došlo tako vprašanje namestništva po nalogu ministrstva. Ker pa je tudi Ljubljana med onimi 33 mesti v Avstriji, ki so posebno hudo obremenjeni s posli prenešenega delokroga ter je župan ljubljanski tudi bil povabljen z osta-

limi župani takih mest na posvetovanje na Dunaj, se ne sme sedaj Ljubljane prezreti ter se bo v tej zadevi obrnil na deželno predsedništvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5 novembra.

— Koroški Slovenci na kantu.

Ni še deset let, ko je bilo na Koroškem veselo in živahno narodno gibanje, ki je obetalo najlepšega sadu. Toda Lendovšek je umrl, Legata so duhovniki ubili in nemški škof Kahn je dobil odločilno besedo v vseh slovenskih narodnih in političnih zadevah. Slovenska stranka je postala dekla nemškega klerikalizma, začela se je pehati samo za klerikalne namene, ščuvala proti šoli in s tem pahnila od sebe kmetstvo ljudstvo, ki je večinoma svobodomiselno. Šele nekaj dni je tega, kar smo mimogrede omenili to žalostno dejstvo. To je dalo povod, da se je neki koroški »kanonik s kmetov« spravi nad nas. Povodom blagoslovljenja neke hiše, ki jo je kupila posojilnica v Spodnjem Dravogradu, se je vršil tam nekak shod in je »kanonik iz Gospe Svete« Ivan Smolej, ki pa ni nikak kanonik nego čisto navaden kaplan, predlagal resolucijo, s katero se obsoja kot obrekovanje trditev našega liata, da koroški klerikalci ničesar ne storijo za narodno stvar. »Slovenec« je z veliko radostjo sporočil ta predlog »kanonika« Smoleja. V ponedeljek pa je taisti »Slovenec« sam priobčil članek, ki obsega še vse hujše obtožbe, nego smo jih izrekli mi. »Slovenec« članek je pripoznanje, da se na Koroškem sploh nič ne dela. Duhovniki so se polastili vodstva, odstranili vse delavne moči, sami pa gnijejo lenobe. Posledica tega bo, da glasom »Slovenca« izmed treh mandatov izgube Slovenci najbrž dva, morda celo vse tri. To govori cele knjige in v ožgled temu je pač vrhunec nesramnosti, da se je kaplan Smolej predrznil napasti naš list. Kdo pa je ta »kanonik« Smolej? Obskuren kaplan v Gospe Sveti, ki na narodnem polju še nikdar ničesar storil ni, ki le žre, pijančuje in ženske zalezuje. Prav glede morale je ta Smolej na tako slabem glasu, da je povsod, kjer je doslej pastiroval, postal nemogoč in tako privadral v Gospo Sveto za kanonskega kaplana. Imamo obilo »lepega« gradiva o preteklem življenju tega moža. Kjer je kaplanoval, uganjal je take reči, da je bil vsak župnik vesel, ko se ga je znebil. Že v prejšnjih letih smo dobivali jako pikantne detajle o prevroči zaljubljenosti tega kaplančeta, a nismo prišli z njimi v javnost, ker se nismo hoteli v koroške zadeve po nepotrebnem vtikati. In tako človeče, taka smet bo naš list obsojal, ker je pisal resnico le v dosti milejši obliki, kakor »Slovenec«! Za danes bodi kanonskemu kaplanu Smoleju povedano to-le: Če se le še enkrat predrzne ziniti kako besedo proti našemu listu ali se sploh v javnosti repenčiti proti slovenskim liberalcem, posvetili mu bomo tako, da bo zasmrdelo do škofa Kahna, ki sicer Smolejevo počenjanje že nekoliko pozna, a vendar niti pojma nima, kako maslo ima ta »kanonski kaplan« na svoji prazni glavi. Capito?

— Klerikalci in učiteljstvo.

»Slovenec« se silno prilizuje učiteljstvu. Rad bi jih spravil na svojo stran, da bi v šoli in izven šole delali za klerikalne namene in pomagali spraviti šolo pod klerikalno komando. »Der Liebe Mühe« pa je zaman. Noben učitelj, ki ima kaj soli v glavi, ne bo verjel, da so klerikalci prijatelji šole in omike, prijatelji učiteljstva. Ko bi klerikalci dobili oblast v roke, bi pometali z učiteljstvom tako, kakor Lueger in Gessmann na Nižjem Avstrijskem. Lueger se ima prav učiteljem zahvaliti, da je dobil Dunaj v roke; učitelji so v volilni bitki odločili za njega, a ko je s pomočjo učiteljev zmagal, so bili učitelji prvi, katere je začel preganjati. Po tem izgledu se ravna klerikalci. Kakor že dolgo, se tudi zdaj prilizujejo učiteljem, kadar pa je prilika, pokazati z dejanji, da so prijatelji šole in učiteljstva, se spozna klerikalna hi-

navščina. Zadnje zvišanje učiteljskih plač je bilo delo napredne stranke, ki je za svoj predlog pridobila Nemce. Tedaj so v finančnem odseku klerikalci na vse načine zabavljali na učitelje in se protivili zvišanju plač ter v odseku tudi glasovali proti zvišanju. Ko pa je stvar prišla v sejo deželnega zbora, ko so klerikalci videli, da bodo napredni Slovenci in Nemci glasovali za zvišanje, so prav zvito tudi oni glasovali z večino, češ, učitelji bodo mislili, da smo res njih prijatelji. Tako hiansko postopajo klerikalci vedno. Ko bi napredna stranka ne imela druge zasluge za učiteljstvo, kakor da je izposlovala zadnje zvišanje učiteljskih plač, bi bilo to vzroka dovolj, da jo učiteljstvo podpira. Sicer pa klerikalci sami pravijo, da so letos z obstrukcijo razgnali deželni zbor poglavitno radi tega, da bi naprednjaki in Nemci ne mogli zvišati učiteljskih dohodkov. To pa klerikalcev čisto nič ne ženira, da se sedaj prilizujejo učiteljem. In kako neumno to delajo! »Slovenec« je v soboto priobčil najprej članek in notico, kjer pravi, da liberalci za učiteljstvo ničesar ne store, kaj potem pa notico, v kateri se jezi grozno, koliko učiteljev-somišljenikov je napredna stranka že naprejšpravila in jim pridobila dobra mesta. To pripoznanje nam zadostuje, ker odtehta vsa natolcevanja. Kar se tiče učitelja g. Gärtnerja, o čigar premeščanju v Ljubljano poroča »Slovenec« tako, kakor da je bilo to premeščenje neko discipliniranje, bodi omenjeno, da je g. Gärtner že večkrat prošil v Ljubljano, da je bil sedaj že tretjič v terni in da je bil imenovan le radi izborne kvalifikacije, katero si je zaslužil s svojim neumornim delovanjem na šolskem polju, kjer deluje že dvajseto leto. Mari misli »Slovenec«, da naj šolska oblastva njemu na ljubo preterirajo moža, o katerem se vsi nadzorniki pohvalno izrekajo, ter naj potem nastavi kakega »Slovenca« ljubega suplenta? Ako je obžaloval nadzornik za kranjski okraj odhod Gärtnerja iz Kranja, (kar je izrazil v navzočnosti drugih oseb) potem mislimo, da si sme Ljubljana le čestitati, ako dobi tako moč v svoje šole. Omenjati nam je še, da so se celo duhovniki opetovano jako laskavo izražali o delovanju tega »lepega liberalnega cveta« na šolskem polju. No, pa mislimo, da sme učitelj Gärtner biti ponosen na ta epiteton.

— »Ljudska posojilnica« in konkurz E. Kristana. Včeraj je bil v uradnem listu razglašen konkurz žitnega agenta E. Kristana. Za upnike je ta konkurz hud udarec, ker je že danes gotovo, da ne dobe ničesar, Kristan ni sploh nikdar stal na trdnih nogah. Ko se je pred nekaj meseci razneslo, da mu je njegov zastopnik na Ogrskem »poveril« nekaj tisočakov (?), so izkušeni trgovci koj rekli: »kmalu bo konkurz«. Pri tem konkurzu je prizadeta tudi »Ljudska posojilnica«, in kaže ta slučaj posebno jasno, kako lahko miselno se pri ljudski posojilnici gospodari. Kristan, kateremu bi nihče ne bil 100 kron posodil, je dobil pri »Ljudski posojilnici« 10.000 kron na posodo. Jamčila sta za njega neki židovski trgovčič, ki sam ničesar nima, in tega trgovčiča žena, ki je pa mladoletna. To jamstvo seveda ni nič vredno in bi že danes stavili svojo glavo, da izgubi »Ljudska posojilnica« svojo tirjatev popolnoma, da je šlo njenih 10.000 K rakom žvižgat.

— Misijon v Ustju. Piše se nam iz Ustja: Dne 30. oktobra t. l. došli so v našo vas misijonarji in otvorili misijon, koji bode trajal do 7. novembra t. l.; torej 8 dni bodo ti gospodje pri nas pobožnim ovcam volno strigli; pri prvi prepovedi so naznanili, da teh 8 dni — dokler bo misijon — ne sme nihče nič delati, edino le v cerkev hoditi k misijonu, moliti in se spovedovati, ter da gospodar tudi poslov ali najemnikov ne sme k delu dopustiti, ker to bi bil glavni greh. Kam pridemo mi posestniki, ako se te zahteve uresničijo, sedaj, ko irna sleherni še repo in zelje na njivi, vso steljo v hosti, ko ima drva si pripeljati iz gozdov, ker je

zima pred durmi. Obžalovanje vredno je, da se ubozega kmeta na tak način izkorišča in v neprecenljivo škodo pripravlja in to le v polnenje nikdar polne klerikalne bisage; ali ni nobenega ki bi to odiranje zaprečil? Ubogi kmet nima nobenega, da bi ga v njegovih težnjah podpiral, edino le izkorišča se ga, kjer je le mogoče. Bog pomagaj. —

— Shod v Škednju pri Trstu.

V ponedeljek smo priobčili kratko poročilo o tem shodu, katero poročilo nam je došlo od verodostojne strani. Na to poročilo nam piše pol. društvo »Edinost«: Zanašajoč se na Vaše pravico ljube in ker smo prepričani, da ste bili o našem shodu od 2. t. m. slabo informirani, prosimo Vas vljudno, da daste mesto v Vašem listu naslednjemu popravku o poročilu o shodu v Škednju, katero je prinesel Vaš list od 3. t. m. Ni res, da se je čulo na javnem shodu političnega društva »Edinost«, ki je bil obdržan dne 2. t. m. v Škednju pri Trstu, mnogo ostrih mejklic proti izvajanjem gospoda poslanca Spinčiča sploh, in tudi ne proti onemu delu njegovega govora, ki je opravičeval združenje slov.-hrvatskega kluba s Šusteršičevim klubom. Nasprotno je res, da ni nikdo prisotnih proti izvajanjem g. poslanca Spinčiča niti najmanj ugovarjal, temveč da je spremljalo opetovano odobravanje ves njegov govor. Res je sicer, da g. poslanec Spinčič ni reagiral proti navedenim protivnim mejklicem, a to le radi tega, ker jih niti ni bilo. Gotovi, da nam ustrezete naši prošnji, se Vam na tem iskreno zahvaljujemo. Odličnim spoštovanjem. Pol. društvo »Edinost« za Primorsko. — Prosimo našega g. poročevalca o tem shodu, da na ta popravek odgovori.

— Repertoire slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek se poje na slovenskem odru prvič hrvatska narodna opera v treh dejanjih »Maričona«, ki jo je zložil Srečko Albini. Vsebinsko libretta prinašamo v današnjem podlistku. K predstavi dospe tudi nekaj gostov iz Zagreba.

— Ruskij kružok ima danes ob 1/9. zvečer predavanje v mali dvorani »Mestnega doma«. Predava gosp. vseučil. profesor Šercl o Rusiji. Gostje dobrodošli! Vstop je dovoljen vsakomur.

— Število učencev na ljubljanskih ljudskih šolah. Na I. mestni šoli je bilo lani 524, letos je 540 učencev, na II. mestni šoli je bilo lani 549, letos je 527 učencev, na III. mestni šoli je bilo lani 255, letos je 211 učencev. Lansko leto je bilo na vseh treh mestnih deških šolah 1328 učencev, letos pa 1278 učencev, torej manj kakor lani 50 učencev. Število vseh učencev se je zmanjšalo vsled tega, ker se na novo zunanji učenci niso več vsprejemali; prihodnje leto se bo število vseh učencev še zdatneje zmanjšalo, ko se sploh noben zunanji učenec ne sprejme v mestne šole. Tako se bo prakticiralo tudi na dekliških šolah.

— Defraudacija v »Umetniškem društvu«. Ker smo včeraj v svoji notici o dogodivši se defraudaciji v »Umetniškem društvu« zapisali samo začetni črki blagajnikovega imena (I. G.) in bi morda kdo mislil na slikarja gospoda Grilca, dasi je ta Ludovik, konstatujemo danes, da je bil blagajnik slikar Ivan Grohar. Vsa zadeva je sedaj v rokah državnega pravdnštva.

— Nov slovenski list. V mestu Pueblo v severoameriški državi Kolorado je prišel izhajati nov slovenski časopis »Glas Svobode«. Urednik mu je g. Fran Medica. Novemu listu želimo obilo naročnikov.

— Vinska pokušnja na Krškem. Letošnje leto se je pridelalo v krškem političnem okraju obilo in prav dobrega mošta. Da se širše občinstvo o dobroti tega pridelka prepriča, priredi krška kmetijska podružnica v nedeljo in ponedeljek, dne 23. in 24. novembra 1902, vinsko pokušnjo v Krškem. Na tej pokušnji bode mnogo vina iz vseh občin in leg krškega političnega okraja. Vljudo se torej vabijo vsi oni, ki potrebujejo dobrega naravnega vina, da se te pokušnje udeležijo. S tem jim bo dana ugodna prilika, da brez izgube časa lahko takoj sklenejo kupčijo, ali se vsaj seznanijo z raznimi vinogradniki ter spoznajo vina iz raznih leg. Dopoldne bodo tudi poučna predavanja o kletarstvu. — Za Ljubljance je

najbolje, če se odpeljejo z brzovlakom ki odide od tu ob 1/2. uri dopoludne.

Kmetijska podružnica v Krškem.

— **Ponarejeno vino in vinski mošt.** Iz Istrije nam piše naročnik našega lista in poznavatelj tamošnjih razmer sledeče: V cenj. Vašem listu prinesli ste poročilo ljubljanskega kmetijsko-kemiškega preskušališča, da se zadnji čas uvaža na Kranjsko mnogo vina in mošta iz Ogrskega, Hrvatskega in Primorskega, katero je večinoma ponarejeno ali pa so mu pridejane škodljive reči. Kako je z ogrskimi in hrvatskimi vini, mi ni znano, a glede istrskih t. j. primorskih vin pa moram oporekati trditvi č. ljubljanskega preskušališča in bi prosil slavno uredništvo, da ne bi objavljalo splošnih takih sumničenj, katere našim ubogim vinorejcem morejo silno škoditi. Naš ubogi vinorejec je pošten, on ne ve še nič o ponarejanju vina in v Istriji smo bili lani kakor letos sploh veseli, če smo mogli obili pridelek, in sicer takega kakor nam ga je Bog dal, spraviti v denar. Kranjske vinske kupce pa prosim, da še nadalje podpirajo naše vinogradnike in naj pridno zahajajo v Istrijo, kjer morejo dobiti vsakovrstno, a vsikdar pošteno vinsko kapljico.

— **Panorama.** Ravateljstvo je v istini pravi pogodilo s to serijo. Med najlepše slike pravega grad Fointainebleau, Marijino cerkev z notranjščino pri Marseillu, morsko bibavico itd. Zraven mene je „potoval“ neki mož, ki je pri vsaki sliki svoji ženi, Fanny jo je imenoval, kar na dolgo in široko opisoval vsako sliko. A ni mu ugajalo ter se je hudoval, da ima papež v svoji spalnici (slika 20.) naslikane tako nespodobno in pomankljivo oblečene ženske. Jaz slutim, da je to bil Bucek v panorami, ali tudi ta bi moral vedeti, da grad Fontainebleau je bila lastnina Napoleona I., kjer je papeža držal le kot jetnika. — Čudno pa se mi zdi, da se posetniki panorame tako malo zmenijo za mutoskope. Sedaj je sledečih pet na vrsti: Coprnik pricopra dekle; attaque konjikov; vožnja v predor; Karo in jaz ter zlasti lepo: Iz dežja pod kap. Zanimivo zabavišče panorame priporočamo.

— **Strokovno društvo strojarskih pomočnikov** priredi v nedeljo ob 9. uri dopoludne v Pockovi gostilni v Sv. Florijana ulicah javno društveno zborovanje.

— **Zaradi ropa** je bil včeraj zvečer aretovan delavec pri panorami M. Mencinove v Lattermanovem drevoredu. Sumljiv je, da je oropal na Koroškem nekega Janeza Porento, vsled česar ga je celovsko deželno sodišče zasledovalo. Detektiv Demšar ga je tukaj izsledil in aretoval. Izročili so ga tukajšnjemu deželnemu sodišču, odkoder ga bodo tirali v Celovec.

— **Črevljarjeva žena okradena.** Včeraj zvečer je brezposelna natakarica Ana Rosserjeva ukradla črevljarjevi ženi Franciški Železnikovi na Žabjeku št. 3 iz omare zlato žensko uro, zlato verižico, zlat prstan z modrim kamnom in star petak, skupaj vrednosti 108 K. Tatca je pobegnila iz Ljubljane.

— **Tatvina v ključarski delavnici.** Ivanu H. Wormu, poslovojni pri tvrdki I. Kolar na Mestnem trgu št. 9, je tekom meseca oktobra t. l. pokradel neki vajenec več reči iz delavnice. Tako so mu zmanjkali: »francoz«, vreden 10 K, stroj za »kvinte« rezati, pločevinasta posoda za premog, lopata za premog in jeden majhen »francoz«. Vajenec je po tatvini pobegnil.

— **Ponesrečen fижakar.** V nedeljo popoldne je peljal fижakar Luka Cerar iz Dobrove v Ljubljano v svojem vozu štiri dame. Blizo Kozarjev se je konj ustrašil nekega velikega psa in je zavil v stran ceste, da se je voz s fижakrjem vred prevrnil navzdol. Dame so bile k sreči poskakale popred iz voza in se jim ni ničesar zgodilo. Fижakar je precej poškodovan, ker je padel voz na njega.

— **Ljubljanske srajce na Laverco.** Včeraj popoldne peljale so se tri ljubljanske srajce na Laverco, kjer so šli v neko gostilno in si naročili pečenih pišk in vina. Ko so vse povžili, sta se dva izgubila iz gostilne, tretji pa ni hotel družega plačati, kar je sam naročil. Prišlo je do kontroverze med njim in hlapcem in konec je bil, da je moral plačati in da je potem sfrčal na cesto. Ker pa se ga je bil preveč navlekel, obležal je na poti domov tik ceste, dokler nista prišla dva usmiljena Samaritana, ki sta ga spravila v bližnjo šupo, za to pa sta mu vzela srebrno verižico.

— **Obdukcija.** Danes dopoludne sta sodnijska zdravnik obducirala otroka, ki se je našel mrtev v klosetu na Rimski cesti št. 7 in se je konstatiralo, da je bil otrok zaduščen in da se mu je tudi zlomila desna roka in kost na glavi, ko ga je mati hotela poriniti skozi odprti kloset. Ker je bila odprtina premajhna, ni bilo moči otroka poriniti skozi. Obdukcija je torej dognala, da je učiteljica M. H. otroka umorila.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na Mestnem trgu je bil izgubljen črn, svilnat dežnik. — Gledališka igralka A. L. je izgubila na poti od Šelenburgovih ulic do gledališča zlato brožo v obliki sidra na baržunasti vrvi. — Pismonoša Anton Cunder je našel danes dopoludne na Starem trgu baržunasto torbico, v kateri je bila denarnica z denarjem, majhen ključek in žepni robec.

— **Desetletnega dečka pretepel** je gostilničar J. M., ker je isti njegovo hčerko sunil z nogo. Gostilničar je dečka tepel po glavi in po životu, ga postavil na glavo in ga vrgel na tla, da je najbrže težko poškodovan.

— **Žepna tatica.** Policija je aretovala včeraj popoldne brezposelno služkinjo Mano Knezovo, ker je v Mengšu ukradla dekli Jožefi Ivnikovi iz žepa 5 K.

— **Dezertiral je včeraj popoldne** prostak 6 kompanije ces. in kr. pešpolka št. 27 Ferdinand Fink. Pobegnil je iz vojašnice brez bajoneta in brez plajšča.

— **V Ameriko se je odpeljal danes** ponoči z južnega kolodvora 129 oseb.

— **Meteor. mesečni pregled.** Minoli mesec vinotok je bil srednje tople in precej moker. — Opazovanje na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 7-8°, ob dveh popoldne 12-8°, ob devetih zvečer 9-4°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega mesca 10-0°, za 0-4° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 736-3 mm kot srednji zračni tlak, za 0-3 mm nad normalom. — Mokrih dni bilo je 14, padlo je pa 219-5 mm dežja. — Med vetrovi se je najčesteje oglašal severno vzhodni.

* **Najnovejše novice.** Za povzdigo trgovskih zvez med Črnogoro in Italijo je prepotovala nedavno komisija italijanskih učenjakov Črnogoro ter predložila osebno knezu tozadevni memorandum. — Defraudacije. V Katrajnu na Slezkem so zaprli ravnatelja odnotne založne, Karla Turackega zaradi poverjenja. Poverjenega svota znaša do danes 95.000 K. — V Kemnici je poveril vodja odnotne banke, trgovec Küchenmeister, 100.000 mark. — Zaradi protipapeške verske propagande so zaprli v Jaslu na Gališkem pet kmetov. — Dve ladji se potopili. V Severnem morju se je potopil parnik »Perseveranza« s 14 možmi, s parnikom »Cecilia« pa se je potopilo 18 mož. — Poštni voz so napadli roparji med Tifisom in Talovom, ubili oba poštna uradnika ter odnesli 8000 rubljev. — Četrtilijona kron za kuharsko šolo. V Velikem Varadinu je umrl odvetnik Fr. Botto, ki je živel skoro ob sami vodi in kruhu. Celu svoje premoženje je zapustil za ustanovitev kuharske šole, češ, da večina mož se dandanes zato ne ženi, ker so ženske slabe kuharice.

* **Drozd in Reis.** Knjigovodja socialnodemokratske tiskarne v Pragi je bil v petek iznenaden po reviziji blagajne, pri kateri se je našel v blagajni primanjkljaj kakih 900 K. In sedaj si manejo »Kat. Listy« in »Slovenec« samega vesolja svoje »poštene« roke ter upijejo med svet: Lejte, pri onih ni drugače! »Slovenec« se seveda zamolčal, da se gre pri Reisu le za 900 K. Nepoštenosti nikdar in pri nikomur ne odobravamo, a tukaj pri Reisu slučaju mora se stvar vendar nekoliko pojasniti. To se zgodi najbolje s primerom — s prelato Drozdom. Reis je doslej veljal kot poštenjak in značajnejši ter je bil čislán kot tak tudi pri drugi strankah. O Drozdu pa so duhovniki že leta vedeli, da krade, a so molčali. Reisovala žena je nekdanja marljiva učiteljica in ima rediti 9 otročičev, najstarejša hčerka ni nad 14 let stara. Reisoval zakon je jako srečen. — Prelat Drozd pa se je kakor pohoten kostrun ločeval vsake ženske, in to celo na romarskih potih v Rim, uganjal je svinjarije v prostorih posojilnice z najetimi farškimi vlačugami, dasi je imel doma dobro rejeno in dobro plačano metreso Madlovo ter njeno sestro. — Reis ni vzel denarja v slabem namenu, ga ne vrni, kajti le v hipni potrebi si ga je vzel ter o tem rekel nekaterim članom upravnega sveta, kar seveda ne zadostuje. Drozd pa je kradel, ko je imel dobro plačo, in kradel v najostudnejšem namenu, nič ne povrniti. — Reis je vzel 900 K, Drozd 4 milijone. — Reis je denar tekom 24 ur

vrnil v blagajno, tako da ni nihče oškodovan, Drozd in klerikalce pa bodo oropani reveži kleli še dolgo in dolgo vrsto let. Istina je in ostane: Tako propalih eksmplarov, kakor je Drozd, zares nima in ne more imeti niti najslabša, najpodlejša stranka na svetu, razen — klerikalne.

* **Nadžkof brez denarja.** K zagrebškemu nadškofu dr. Posiloviću je prišlo nedavno odposlanstvo delavske bolniške blagajne ter ga prosilo malega prispevka za ustanovitev zavetišča za jetične. Nadškof je odgovoril: »Ljubi otroci, jaz nimam denarja«. Nič ni pomagalo, da je deputacija povdarjala humanitarni namen podjetja, nadškof je ostal pri tem, da ne more ničesar dati. In ta cerkveni knez ima 300.000 gld. letnih dohodkov, palačo kakor kak vladajoči knez in obširnejša posestva, kot vsak ogrski magnat. Duhovniška bisaga pa ostane povsod zadržana za človekoljubne namene.

* **Železnica — hudičev izumek.** Letos dne 22. febr. minulo je 70 let, kar je papež Gregorij XVI. izdal interdikt, s katerim razglasi železnice kot hudičev izumek ter jih zato prepovedal. Da je govoril čisto resnico, spričal je pozneje papež Pij IX. s tem, ko je uvel v katoliški veronauk papeško nezmotljivost. — Veselo je potem gledati gospoda škofa, ko potuje po železnici nekam birmat, kako rabi zato — hudičeva sredstva!

* **O pok. Desiderju Szilagyju** priobčuje spomine njegov tovariš v »Budapesti Hirlapu«. Med drugim tudi pripoveduje, da je pokojniku glede cerkveno politične predloge izrazil cesar pomisleke, kak utis bi napravila predloga na cerkev. Szilagy je odgovoril: »Jaz mislim, Veličanstvo, da na Ogrskem vlada kralj Ogrski, ne pa skrivljena palica«.

* **Strašna rodbinska drama.** V Chemnicu je monter Jul. Borrmann ustrelil svojo ženo in 10 mesečnega otroka. Potem je streljal tudi proti sebi, vendar je še odpoval z dvema krogljama v telesu na Dunaj, kjer so ga spoznali in zaprli. Pri tem je streljal tudi na policaje, a končno si je pognal še eno kroglo v prsi. Borrmann je bil razupit slepar, ki se je ločil že od dveh žen.

* **Ženska ni nikoli prestara.** Blizu Arada je imela nad 50 let stara žena bolehnega moža. Iz »dolgega časa« se je zaljubila v svojega kočijaža, ki je živel pri njej kakor baron ter se povsod ponašal s svojo ljubico. Hči in zet sta sklenila napraviti konec škandalu ter sta dala kočijažu 200 gld., da zapusti svojo »ljubico«. Kočijaž je pogodbu sprejel. Ko je zaljubljena starka zvedela, da jo hoče zapustiti, ga je prosila, jokala in obetala, a kočijaž je ostal trd. Tedaj ga povabi vsaj k dobri večerji. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Žena je priznala, da ga je zastropila, češ, »ako ne mora biti moj, naj ga pa tudi nobena druga ne ima«.

* **Predrzen ropar.** V okrožju Valjevo na Srbskem vzemirja prebivalstvo že dalje časa zelo predrzen hajduk, Stevan Borković, ne da bi ga mogle oblasti zaskečiti. Nedavno je v Vlasici umoril bogatega trgovca Jovana Vujića ter mu vzel 17.000 dinarjev. Dasi so vsled tega roparja zasledovali pomnoženi orožniki, prišel je Borković nedavno pri belem dnevu v neko vas, vstavil premožnega kmeta pred hišo ter ga z revolverjem v roki prisilil, da ga je peljal v hišo ter mu izročil vso gotovino. Nato je moral oropani hajduka spremiti skozi bližnji gozd, odkoder ga je šele odpravil domov, da ni mogel sklicati ljudi na preganjanje. Ker ropar ta nevarni hajduk le pri premožnih in skupubih, ki imajo razposojen denar pri revnejših kmetih, ima hajduk pri zadnjih zaščitnike.

* **Vojna statistika.** Mirovna družba je sestavila statistiko vseh vojn, ki so se izvršile v civiliziranem svetu od vladanja Kostantina. Vseh vojn je bilo 287, in sicer: 35 meščanskih, 44 roparskih, 41 za prestolonasledništvo, 31 posredovalnih, 28 verskih, 24 maščevalnih, 23 političnih, 22 za odpravo tributa, 8 za čast in predprave, 6 zaradi mej, 5 trgovinskih. Zadnja južnoafriška vojna še ni med njimi, ker statisti ne vedo, kam bi jo uvrstili.

* **Trpinčenje vojakov na Nemškem.** Vdova Adela Breitus v Insterburgu je naznanila listu »Ostdeutsche Volkszeitung« da je njenega moža, ki je služil pri topničarjih v Gumbintu, neki podčastnik grozno trpinčil ter ga končno vrgel z 2. nadstropja v vojašnici, da se je ubil. Na njeno pisanje ji vojaško poveljništvo niti ne odgovori ter ne ve, ali je bil dotični podčastnik kaznovan, tudi podpore ne dobi nobene.

* **Najlepši naslov** med vsemi vladarji ima gotovo oni v Birmi. Imenuje se: »Kralj kraljev, kateremu morajo biti vsi drugi pokorni, stvarnik življenja živali, ureditelj letnih časov, gospodar morja, brat solca in kralj 24 solčnikov«.

* **Verska blaznost.** Pred dvema letoma je odpotovalo več ruskih rodbin, ki pripadajo fanatični verski sekti »Duhoborcev« v Canado v Severni Ameriki. Tam so si ustanovili lastno naselbino ter bilo upati, da ozdravijo svojega fanatizma. Godilo se jim je dobro ter so nekateri prišli do lepega premoženja. Naenkrat pa se je cele občine zopet lotila verska blaznost. Izpustili so vse konje, krave, svinje itd. češ, da jim je Bog sporočil, da si človek ne sme nobene živali podjarmiti. Vsled tega tudi ne jedo mesa, niti se obuvajo v usnje, temuč so si noge ovili le v cunje ter se napravili na pot. Več sto milj

so prehodili — 1500 oseb — peš v najhujšem mrazu ter se živeli le ob jagodah in zelišču. Mnogo otrok jim je na tem verskem potovanju umrlo, ki so jih kar pustili na cesti nepokopane. Ko je prišla blazna družba v Jork-ton, imele so matere 20 mrtvih dojenčkov v naročju. Vsi so bili do smrti izstradani in opešani, a niti oblasti jih niso mogle prisiliti, da bi kaj jedli, češ, da je sladko umreti za svoja verska načela.

* **Samomor amerikanske pisateljice.** Ida Craddock, ki je spisala knjigo »Ena noč po poroki«, se je nedavno usmrtila. Njena pisava je bila pohotna in skrajno nemoralna ter je bila vsled tega že enkrat obsojena v trimesečni zapor. Sedaj so jo zaradi istega delikta klicali pred sodišče, a se je rajši usmrtila. Stara je bila 45 let, in dasi ni bila nikoli omožena, se je nazivala »gospa.« S pravim imenom se je imenovala Decker. Na svojih vizitnicah je imela napisano »Ida C. Craddock, učitelj božje znanosti«.

* **Spomin je izgubil.** Dr. William Bates, ki je imel kot zdravnik razsežno prakso v Newportu v Združenih ameriških državah, je pred malo tedni nakrat izginil. Njegova žena ga je našla šele po tednih kot — vseučilišnika zdravilstva v Londonu. Sloveči zdravnik je pred 7 tedni operiral nekega bolnika, in sicer z vspehom, a po operaciji je naenkrat izgubil spomin, dasi je šele 42 let star. Z malo denarjem se je pripeljal v London, kjer je začel znova študirati. Spomin se mu je počasi vračal, čeravno zmeden; tako je na pr. napisal dolgi list na svojo lastno osebo v Ameriki. To je napotilo njegovo soprogo v London. Tam ga je našla med dijaki University-College. Ko je zagledal zdravnik svojo ženo, jo je nekaj hipov začuden gledal, v tem se mu je povrnil spomin popolnoma in oba sta roko v roki srečno odšla domov. Zdravnik je zopet zdrav.

* **V kupoli cerkve sv. Petra v Rimu.** V to kupolo je mogoče zlezti le po precej ozki cevi. Neki angleški lord si je privoščil nenavadni šport, da je šel v kupolo obedovat. Toda po obedu ni mogel nazaj, ker se je njegova telesna obsežnost povečala. Čakati je moral v neprijetnem položaju, da se je zopet izstradal.

* **Povratek kralja Lewonike.** Pred kratkim se je vrnil kralj Lewanika od kronanja v Londonu v svojo glavno mesto Lialni in njegovi podaniki so bili neznanoko iznenadeni radi kraljeve obleke. Kralj je namreč prišel v cilindru, v fraku in v rokavicah, imel je visok ovratnik, cele hlače in lakirane škornje. Ministri so mu prišli nasproti v svoji popolni narodni uniformi, namreč samo s predpasniki, a Lewanika jim je prinesel kraljevske darove. Prvi je dobil samo cilindar, drugi frak, tretji rokavice itd. Prihodnja seja državnega sveta bo toraj, kolikor obleko zadeva, gotovo jako zanimiva v Lialni.

* **Državni kongres trgovskih uslužbencev** se je vršil dne 2. t. m. na Dunaju. Sprejela se je resolucija za vpeljavo popolnega nedeljskega počitka v trgovskih podjetjih na Dunaju, v Pragi in Gradcu za gotove čase v letu, v Ljubljani pa za celo leto! Nadalje se je izrekel shod, da so parlamentni predloženi zakonski načrti o službenem razmerju trgovskih uslužbencev popolnoma nezadostni.

* **Grozni čin blaznika.** Blizu Eggenberga pri Gradcu je živila premožna Terezija Gleichweit s svojim blaznim sinom. Ker je bil blaznik zelo nevaren, imela je vedno dva strežaja. Včeraj je bila slučajno s svojim sinom sama, ko je tega popadla blaznost. Zgrabil je 14 kil težki železni drog ter razbil z njim materi črepinjo. Potem je smeje sedel k svojim igračem.

* **Predrzen tat.** V Berlinu je odposlanec neke trgovske firme prinesel v državansko banko 17.000 mark. Ko je našel denar na mizico pred oknom, je pristopil k njemu eleganten gospod in ga vprašal, naj mu pokaže, kje ima neki uradnik svojo pisarno. Mož je stopil s tujcem v drugo sobo, ko pa se je vrnil, ni bilo več denarja na mizi. Tujec je imel skrivca, ki je odnesel denar v tem, ko je sluga stopil v sosedno sobo.

Društva.

— **Slov. del. pevsko društvo „Slavec“** priredi v nedeljo, dne 9. novembra 1902. l. »veliki orfej« v vseh prostorih »Narodnega doma.« V orfeju sodelujejo 2 godbi in sicer: vojaška godba c. in kr. pešpolka štev. 27, in ljubljanska društvena godba. Iz posebne prijaznosti sodelujejo: gospa Danilova ter gg. režiser A. Verovšek, Fr. Lier, A. Nučič in Fr. Perdan. Vsopred. I. del. Od 7. do 8. ure dva promena koncerta a) društvene godbe v telovadni dvorani, b) vojaške godbe v veliki dvorani. II. del. od 8. do 9. ure v zgornji veliki dvorani »pevski koncert« s sodelovanjem godbe. 1. B. Smetana: Overtura iz »Prodane neveste«, svira godba. 2. F. Bazin: »Hanišlov prehod preko alp«, moški zbor. 3. A. Dvořak: »Slovanski plesi«, svira godba. 4. M. Bruch: »Rimski slavošpev«, veliki moški zbor s spremljevanjem orkestra. III. del. Pred in po pevskem koncertu do 11. ure »damsko tekmovalje za dobitke«. Dobitki so dragoceni predmeti, kateri se po končanem tekmovalju nim trem

damam, katere so si priborile največ srečk, slovesno izročje. IV. Od 9. do 10. ure v vseh prostorih „Narodnega doma“ „velika črno-vojniška bitka“ pri kateri sodelujeta obe godbi. (Municipia: Papirne bombe, granate, šrapneli in drugo moderno streljivo.) V. del. Od 9. do 11. ure „zabavni večer.“ a) v telovadni dvorani. „Bucek v strahu.“ Enojevnica. Spisal Rado Murnik. b) v mali dvorani: „Nastopi komičnih prizorov.“ Med posameznimi točkami svira godba. (Opomba: V telovadni in v mali dvorani bodo do plesa mize pogrnjene.) VI. del. „Trije plesi.“ V zgornji veliki dvorani od 10. ure nadalje. V telovadni dvorani od 11. ure nadalje. V mali dvorani po končanem vspeodu. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina 30 nov. za osebo. Cenjeni društveni člani prosti. Veselica se vrši v korist fondu za proslavo društvene dvajsetletnice ter se veledušnosti ne stavijo meje.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** naznanja svojim članom, da je otvorilo večerni čaj za laščino. Za poučevanje smo pridobili gospoda Škerbineca, knjigovodjo trdnice F. X. Souvan. Poučijo se vsak ponedeljek in petek od 9.—10. ure zvečer. Toliko na znanje onim gospodom, ki se poleg že priglasenih morda odločijo ta čaj obiskovati. Razglednice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ s portretom društvenega predsednika, ces. svetnika Ivana Murnika, prodaja gosp. L. Schwentner z Ljubljani.

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** naznanja, da priredi dne 23. t. m. v hotelu Franc Paternosta svoj zadnji tamburaški koncert spojen z veseligr. „Dva gospoda in en sluga“. Po končanem sporedu prosta zabava in ples. Natančnejši spored pozneje.

— **Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Trbovljah** je na obnem zboru dne 29. m. m. izvolilo novi odbor. Predsednik je g. Juro Gorjup, uradnik; podpredsednik gosp. Fran Dežman, trgovec; tajnik Dragotin Berger, hišni posestnik; blagajnik Alojzij Božič, paznik; pevo- in glasbovdja Fran Paulič, paznik; arhivar Fran Festein, paznik. Odborniki: gg. F. Dolničar, N. Putrih, L. Medvešek, F. Uranič J. Ule.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi v nedeljo, dne 9. novembra 1902 v veliki dvorani „Narodnega doma“ gledališko predstavo. Upizorita se igri „Eno uro doktor“ in „Zamujeni vlak“. Med posameznimi dejanji svira veteranska godba.

— **Akademično tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** ima svoj II. redni občni zbor v zimskem tečaju 1902/03 dne 8. t. m. ob 1/8. uri zvečer v salonu hotela „Zum Schimmel“, Reitschulgasse, s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja; 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenija“; 3. Čitanje zapisnika bratskega društva „Ilirija“; 4. Poročilo odbora; 5. Glavna poročila odbornikov; 6. Poročila klubov in odsekov; 7. Volitve: a) predsednika, b) odbornikov, c) revizorjev, d) društvenega sodišča; 8. Slučajnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 5. novembra. Iskreno častitamo zavednim volilcem ljutomersko-oromoško-gornjeradgonskega okraja, ki so izrazili danes ljudsko voljo! Živel poslanec narodov Ivan Kočevar! Proč z ožindranim Korošcem, katerega je zapustil šusterski svet duh! Cel tisočak iz kranskega katoliškega zaklada in cel tisočak Koroščevih pismenih prošelj ni zamogel podkupiti našega poštenega kmeta. Živeli odlični naši ljutomerski agitatorji! — Celjski naprednjaki.

Maribor 5. novembra. Vsi pravi narodnjaki se radujejo zmage vrlega narodnjaka Kočevarja in poraza klerikalnega hujšaka Korošca.

Ormož 5. novembra. Gromoviti živio deželnemu poslancu Kočevarju. Iz dna srca mu čestitamo na dokazu, kako mu narod zaupa. Čast zavednim in neomahljivim naprednim volilcem oromoškega okraja!

Dunaj 5. novembra. Današnji dan je dan volitev. V petih kronovinah so volitve v deželne zbore in sicer na Nižjem Avstrijskem, kjer volijo mesta 38 poslancev, na Gorenjem Avstrijskem, kjer volijo mesta 20 poslancev, v Šleziji, kjer volijo mesta 12 poslancev, na Solnograškem, kjer volijo kmečke občine 9 poslancev in na Koroškem, kjer voli nova splošna kurija 4 poslance. Volilni boj na Dunaju je strahovit. Mnogo agitatorjev je biloretovanih. Glede izida se ne more čisto nič reči. Z dežele se poroča, da imajo na

predni kandidatje precej upanja na zmago.

Dunaj 5. novembra. Novi brambni načrt se predloži jutri poslanski zbornici. Zahteva se, naj se armada pomnoži za 21.000 mož. V parlamentarnih krogih se čuje, da se jutri ne začne razprava o Körberjevem jezikovnem načrtu, nego da se bodo obravnavali razni nujni predlogi, ki so na vrsti.

Dunaj 5. novembra. Gospodska zbornica je imela danes sejo, v kateri je sklepala o zakonu glede termanske kupčije. Vsled tega sklepa pride ta zakon novič pred poslansko zbornico.

Praga 5. novembra. Zaupniki češke agrarne stranke tistega okraja, ki ga zastopa v deželnem in državnem zboru Emanuel Hruby, so sklenili pozvati svojega poslanca naj odloži vse mandate, ker je bil od kartela cukrarjev podkupljen.

Zagreb 5. novembra. Nocoj po noči ob pol 12. uri je bil tu potres, ki pa ni napravil nikake škode.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca oktobra 1902 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 940 strank 486.544 K 30 h, 823 strank pa dvignilo 621.597 K 20 h.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu oktobru t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 640.688 K 02 h, vzdignjeno pa 924.951 K 54 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca oktobra t. l. 2.314.384 K 42 h.

— **Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.** Bilančni izkaz za mesec oktober 1902. Aktiva: Gotovina v blagajni 28.980 K 78 h, naloženi denar 537.497 K 57 h, posojila 3.326.517 K 16 h, vrednostne listine 6.200 K, nepremičnine 43.293 K 09 h, prehodni zneski 1.304 K 59 h, inventar 1.219 K 08 h, zaostale obresti od 31. decembra 1901 38.774 K 62 h. Pasiva: Zadržni deleži 24.188 K, hranilne vloge 3.789.870 K 69 h, rezervni sklad 66.320 K 34 h, pokojninski sklad 5.376 K 23 h, predplačane obresti od 31. decembra 1901 13.594 K 30 h. Upravno premoženje 3.985.786 K 89 h. Denarni promet 15.091.457 K 94 h.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca oktobra t. l. vložilo je 116 strank 47.656 K, vzdignilo 93 strank 32.169 K 24 h, posojila pa se je izplačalo 20 strankam 31.843 K 96 h. — Promet za mesec oktober t. l. iznaša 148.607 K 98 h.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu oktobru 1902 je 285 strank vložilo 90.853 K 69 h, 171 strank vzdignilo 68.043 K 06 h, torej več vložilo 22.810 K 63 h, 21 strankam se je izplačalo posojil 23.690 K, stanje vlog 2.046.451 K 90 h, denarni promet 323.977 K 84 h.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu oktobru 1902 je 126 strank vložilo 37.768 K 39 h, 71 strank dvignilo 13.050 K 38 h, 18 strankam se je izplačalo posojil 30.980 K, stanje vlog 562.231 K 98 h, stanje posojil 308.534 K 23 h, denarni promet 99.605 K 83 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu oktobru 1902 je 295 strank vložilo 78.150 K 32 h, 267 strank dvignilo 72.546 K 65 h, 6 strankam se je izplačalo posojil 25.200 K. Stanje hranilnih vlog 2.857.497 K 45 h, stanje posojil 1.829.418 K 55 h, denarni promet 309.897 K 83 h.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu oktobru 1902 je 216 strank vložil 50.322 K 08 h, 163 strank vzdignilo 24.355 K 31 h, 24 strankam se je izplačalo posojil 21.608 K, denarni promet 243.551 K.

Borzna poročila.

Dunajska borza			
dne 5. novembra 1902.			
Skopni državni dolg v notah	101 10		
Skupni državni dolg v srebru	100 85		
Avstrijska zlata renta	120 55		
Avstrijska krona renta 4%	100 15		
Ogrska zlata renta 4%	120 40		
Ogrska krona renta 4%	97 65		
Avstro-ogrsko bančne delnice	1560—		
Kreditne delnice	673—		
London vista	239 10		
Nemški državni bankovci za 100 mark	116 90		
90 mark	23 40		
80 frankov	19 07		
Italijanski bankovci	95 15		
C. kr. cekini	11 33		

Žitne cene v Budimpešti

dné 5. novembra 1902.			
Termin.			
Pšenica za april	50	7 42	
Rž „ april	50	6 48	
Koruzna „ maj	50	5 69	
Oves „ april	50	6 30	
Efektiv.			
Vzdružno.			

Foulard-svila po 60 kr.

do 3 gld. 65 kr. meter za bluze in obleke, ter „Henneberg-svila“ v črni, beli ali pisani barvi od 80 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopoljšujejo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg, Seiden-Fabrikant Zürich. (ausl. k. u. k. Hof.)

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medec. mil, medicinskih vin, specijalit, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d. (619—36)

Deželna lekarna Milana Leustek-a
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 15. do konca oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvu „Slov. Nar.“ 115-60 K, uradništvo „Slovenca“ 3141 K, poštni ravnatelj M. Šorli ob ugodni rešitvi pravične zadeve 50 K, kaplan Fr. Gomilšek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah nabranih 8 K, poružnika za Rožek 27-50 K, prof. dr. Fr. Ilesič v Ljubljani „narodno gospodarstvo pri šolskih zvezkih“ 2 K, podružnica za Velikovec in okolico 25-70 K, tovarnar Iv. Jebračin od kave 200 K. — Družba je imela meseca oktobra 1280 98 K dohodkov in 4885-54 K stroškov; vsi letošnji izdatki (do 1. novembra) pa presegajo prejemke za 1831-99 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravištvu našega lista sta poslala:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Adenau 6 K z geslom:

Adenau v areni bojni
je izgubil venec dvojni:
zgubil je brez slave zmago
in izdal je majko blago.
Ktero pač? Ugani jo!
Germanijo!
Družbi je slovenski on
šest poklonil belih kron...

— Živel darovalec!

Za Prešernov spomenik. Gospod Franjo Zicherl, c. kr. orož. stražmojster v Cerkljah, Gorenjsko, 16 K, nabrane na kegljišči ljubljanskega župana gosp. Ivana Hribarja, katero je on dobrohotno v ta namen podaril. — Živio!

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 20. Dr. pr. 1218.

V četrtek, 6. novembra 1902.

Noviteta! Prvič: Noviteta!

Maričon.

Lirična opera v treh dejanjih. Spisal M. I. uglasbil Srečko Aibini. Kapelnik H. Benisek! Režiser E. Aschenbrenner.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester st. c. in kr. polk. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v soboto 8. novembra.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah v Ljubljani:

M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
H. Dolenc, južni kolodvor.
M. Fava, Spod. Šiška pri kolodvoru.
H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
A. Kustrin, Breg št. 6.
A. Svatek, Mestni trg št. 25.
J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
K. Uršas, Cesarja Jožefa trg (Mahrova hiša). Bled:
Oton Fischer.
Št. Peter na Krasu:
A. Novak, na kolodvoru juž. železnice.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. novembra: Herman Goldman, krojačev sin, 17 mes., Strelške ulice št. 15, možganska vodenica.

Dne 2. novembra: Ivan Tratnik, umir. rudar, 65 let, sv. Petra cesta št. 54, vnetje živcev.

Dne 3. novembra: Fran Lavrin, delavec, 25 let, Karolinska zemlja št. 20, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 1. novembra: Josip Kugaj, gostač, 54 let, možganski edem. — Ivan Bolta, delavec sin, 16 mes., jetika.

V hiralnici:

Dne 30. oktobra: Marija Sparenblek, kuharica, 56 let, pljučni edem.

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 506-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
4.	9. zvečer	739 7	3 6	sl. svahod	jasno	0 0 mm.
5.	7. zjutraj	739 5	0 0	sl. jzhod	megla	0 0 mm.
6.	2. popol	739 4	3 9	sl. jzhod	oblačno	0 0 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 5-4°, normalna: 6-4°.

Učenec

iz dobre hiše, kateri bi imel hrano pri starših ali sorodnikih se sprejme za manufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod naslovom: J. Keber, Ljubljana, Vrtna ulice št. 19. (2727—1)

8—9000 kron

se išče na posodo za dobičkasnosno podjetje proti zavarovanju.

Dopisi naj se pošiljajo pod „Sicherstellung“ na upravištvu „Slov. Naroda“.

Stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami išče za februar mirna stranka. (2689—2)

Pismene ponudbe na upravištvu tega lista pod „Mirna stranka“.

Spretnega

urarskega pomočnika

z dobrim orodjem sprejme takoj Aleksander Ambrožič na Jesenicah Gorenjsko.

Išče se v bližini sv. Jakoba trga stanovanje

s 4—6 sobami in pripadki za takoj ali za 1. februar.

Ponudbe na Bergant nasl., sv. Jakoba trg št. 6. (2714—1)

Trgovski pomočnik

v manufakturnem in specerijskem blagu izučen, več tudi v železnini in usnju, želi svojo sedanjo službo spremeniti. Naslov pri upravištvu „Slov. Naroda“.

Mladi ljudje

sprejmejo se v neki dolgo upeljani zavarovalnici kot zunanji uradniki.

Dosežejo lahko tudi fiksum. Ponudbe na upravištvu „Slovenskega Naroda“. (2723—1)

Trgovina

z mešanim blagom (2704—2)

dobro idoča, prodaja se takoj v Opatiji.

A. Spinčič, trgovec

Mihotič, p. Franciči, postaja Matulje.

Stanovanje

v II. nadstropju s 5 sobami in pripadki odda se za 1. februar 1903.

Vprašaj naj se pri kamnoseku Vodniku v Kolodvorskih ulicah. (2702—2)

Mlad mož

se vsprejme kot volonter. Zmožen mora biti slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Začetkom mala plača.

Ponudbe na upravištvu „Slovenskega Naroda“. (2722)

Izjava.

Podpisana preklicujem vse dne 27. oktobra t. l. v svoji prodajalni in izve nje o gospej **Ivani Plut** govornice be sede kot neresnične ter obžalujem, da sem govorila taiste. (2718)

Ljubljana, dne 4. novembra 1902.

Marija Zevnik.

Sode ima na prodaj

raznovrstne, velike in male, stare in nove

J. Buggenig, sodar

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5 in Bleiweisova cesta št. 42, Ljubljana.

Mejnarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetniška razstava.

Senzačno, poučno in izobraževalno.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

zadnji razstavi dan

Francije.

Novo, senzačno in amisantno so ameriskanski

Mutoskopi.

5 novo došlih zabavnih slik. Za 5 krat se plača 50 vin.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2717)

Wilhelmov zeliščni sok

mного let že priljubljeni

sok zoper kašelj

1 steklenica K 2.50
poštni colli = 6 steklenic K 10.—
franko a (2721—1)
na vsako pošto postajo pošilja

Franc Wilhelm, lekarnar

c. kr. dvorni zalagatelj

v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Kot znamenje pristnosti je na zavoju vtisnjen grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

Št. 9192.

Razpis.

(2645—3)

Deželni odbor kranjski sprejel bo v službo

tri služabnike

v začasni lastnosti. Oziral pa se bo le na prosilce, kateri so samskega stanu in ki so spretni v slovenskem in nemškem pisanju.

Mezda na dan je določena na 2 K.

Tozadevne prošnje, katerim se morajo priložiti krstni list in spričevala o dose danjem službovanju, predložiti naj se do

dne 15. novembra t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 25. oktobra 1902.

P. n.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše naznaniti, da sem s 1. novembrom t. l. izstopila kot dolgoletna voditeljica filijalke **mödlingške tovarne za čevlje** v Ljubljani ter prevzamem z **8. novembrom t. l.**

zastopstvo tovarne za čevlje D. H. Pollak & Co.

Dunaj — Gradec — Wlaschin

v Prešernovih ulicah v g. Perlesovi hiši.

Prosim torej slavno občinstvo, da mi i nadalje blagohotno izkaže v isti meri kakor dosedaj svojo naklonjenost, to pa tembolj, ker bodem sedaj v stanu, postreči z res najboljšim in najsolidnejšim blagom, za kar mi je porok trdka, katere zastopstvo prevzamem.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Julija Stor.

(2701—2)

Božično darilo!

Zabava za velike in male.

GRAMOFONI od 15 do 125 gld.

Avtomati, v koje se vrže 10 vln., za gostilničarje jako dobičkanosni.

Prodaja se tudi na obroke.

Zahtevajte moj veliki ilustrovani cenik.

Velika zaloga plošč.

Vse plošče se lahko zamenijo pri

Rudolfu Weber-ju

(2412—10) urarju
v Ljubljani, Stari trg št. 16.

Poje, se smeje
in govori v
vseh jezikih.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne tevilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovor, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Dobro ohranjen

poštni voz

se prod.

(2691—2)

Kje, pove upravništvo Slov. Naroda.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta

Gidod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezera, Inomost Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Proga v Novo mesto iz v Kočevje, Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I, in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak v Trbiž. — Ob 11. uri 15 m popoldne osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezera, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubno, Selzthal, Beljak, Celovec, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubno, Beljak, Celovec, Pontabla, čez Selzthal iz Inomost, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 38 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 3. uri 35 m zvečer istotako. — Gidod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 35 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Velika zaloga

telovadnih čevljev

s kaučuk podplati za dijake.

Cena: od št. 34 do 37 K 1.80
za moške 43 46 K 2.30
kakor tudi velika izbira **gumastih galos** iz najboljših ruskih, angleških in avstrijskih tovarn.

Za dečke in deklince od št. 29 do 34 K 2.30.

Za gospe in gospode **najnižje cene.**

Prekuoovanci dobijo primeren popust. Vsakovrstne komode čevlje iz usnja in klobučevine.

Ivan Kordik (2365-12)

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10—14.

Najnovejša ročna dela

izdelana, pričeta in predtiskana;
svilo, prejo, volno
za vezanje, pletenje in kvačkanje
priporoča (2324—4)

F. HITI

Ljubljana

* Pred škofijo št. 20. *
Predtiskarija!

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek
za gospode in
dečke, 45

jopic in plaščev
za gospe,

nepremočljivih
havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 28
urar, trgovec z zlatino in srebrnino in z vsemi optičnimi predmeti.
Nikelnasta remontoar ura od gld. 1.90.
Srebrna cilindar remont. ura od gld. 4.—.
Ceniki zastoj in franko.
Konkurenčne cene!!!

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
Šivalni stroji po najnižjih cenah.
Blekle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.
Pneumatik gld. 4.50.

MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča
HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.
Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, klobuke za dame, ikane in kratka roba na debelo in drobno.

Brata Eberl leta 1842.
Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica: Igriške ulice št. 8.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južno železnice.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja olinatih barv, lakov in firnežev na drobno in za debelo.
Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pde, karbolinaja itd.
Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje senh tel pod imenom „**Rapidol**“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v z njino stroko spadajoče delo v mestu in na dečeli kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

Naznanilo.

Usem trgovcem in onim,
s kojimi sem v zvezi, vljudno
naznanjam, da sem se pre-
selil iz Gorenjih Ležeč
v Doljno Hošano
ter prosim, da vse pošiljate
naslove v Hošano. (2725-1)

S spoštovanjem
A. Valenčič.

Stanovanja

obstoječa iz treh in petih sob ter kopalne
sobe, dalje v pritličju sobe za pisarno, z
vsemi pritliklinami se oddajo za februar,
v Sodnijskih ulicah v hiši **Fran Čudna**
v Ljubljani.
Poizve se v njegovi prodajalnici na
Mestnem trgu. (2706-3)

Poskusite
J. Klauer-jev, Triglav
naravni rastlinski liker!
Ogreva in oživlja želodec in teló.
Probuja tek in prebavo.
Daje dobro spanje. (415-217)

Edini založnik in imetnik:
Edmund Kavčič v Ljubljani.

Izurjen stenograf

vešč slovenske in nemške stenografije,
**želi takoj vstopiti v kako tukaj-
šnjo pisarno.**
Ponudbe sprejema upravništvo »Slov.
Naroda«. (2647-3)

Stroj za obdelovanje lesa

(Fraismaschine mit selbstthätigen Vorschub-
walzen), nadalje celotno strojno na-
pravo za izdelovanje lesenih žebeljev za
čevlje (Holzstiften), vse v dobrem stanu je
za nizko ceno na prodaj pri (2680-3)

Aljozij Kanc-u
Gameljne, pošta št. Vid pri Ljubljani.

Slovo.

Ker se povodom svoje prese-
litve iz Gorenjih Ležeč v Doljno
Hošano nisem mogel pri vseh
svojih častitih odjemalcih, gostih
in prijateljih osebno posloviti, kli-
čem jim tem potom prisrčen
„Živeli in z Bogom!“
(2726)

S spoštovanjem
A. Valenčič.

Naznanilo.

Čast mi je, naznaniti spoštovanemu in simpatičnemu prebivalstvu kranskemu,
da so me poklicana oblastva potrdila kot senzala za vina s sedežem v Rovinju.
Ker sem že začel svoje poslovanje v tej stroki priporočam se najtopleje
za dobrohotno podporo gospodom trgovcem, producentom, gostilničarjem in vino-
tržcem, zagotavlja jih, o čemer so se že mnogi prepričali, da mi je pri vseh
zaupanih mi kupčijah bilo vedno vodilno načelo poštenje in največja točnost.
Dostavlja, da so bela in črna vina letos izborna in da jih je dobiti po
primerni ceni, beležim z najodličnejšim spoštovanjem udani

Giovanni Mismas, fu Dr. Giov.
pooblaščen senzal. (2656-2)

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.
Filijala za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse št. 1
v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1900 kron 184.387.703—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1900 „ 33.357.497—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od obstajanja
družbe (1848) 405.307.367—
Med letom 1900 je društvo izpostavilo 5556 polic z glavnico 50.898.267—
Za specialno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dne 31. decembra 1900
založilo vrednostnih papirjev v znesku (936-8)

nom. kron 21.039.000.—
pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje
brezplačno

glavna agentura v Ljubljani pri Guido Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

Prosim, gg. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idočje sezi je namenil sem razprodati svojo
zalogo še ostalih koles, znamka „Styria“ in „Helical“ letošnjih
modelov, pod lastno ceno. Dana je torej slehernemu najugodnejša
prilika, pridobiti si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni.
Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine,
kakor tudi za pneumatike. (114-81)

Priporočam se z velespoštovanjem
Fran Čuden
trgovec in urar na Mestnem trgu.

Klobuke

najnovejši fačone
priporočam po nizki ceni.
J. S. Benedikt 45
Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann
— urar —
v Ljubljani, Dunajska cesta

priporočam svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budlik in salon-
skih ur, vse samo
dobre do najfinije
kvalitete po nizkih
cenah.
Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.
Popravila se izvršujejo najtočneje.

A. 110/2/11.

Oklic.

C. kr. okrajno sodišče v Višnjigori naznanja, da je **France Zupančič**, p. d.
„Brajdel“ dne 12. junija 1902 v Višnjigori št. 64 umrl, ne da bi bil zapustil kako oporoko.
Ker sodišču bivališča dedičev:
1.) **Antona Zupančiča iz Žaljne**,
2.) **Ignacija Grosa iz Vrha** in
3.) **Jožefa Grosa od tam** niso znana pozivljajo se isti, da se **tekom jednega**
leta od spodaj navedenega dneva pri tem sodišču zglasijo in podajo svojo oglasitev de-
dičem, sicer se bode razprava vršila z istimi dediči, ki se bodo zglasili in še skrbnikoma,
katera se jim imenujeta, in sicer Antonu Zupančiču **France Novljan**, župan v Žaljni,
— Grosu Ignaciju in Jožefu pa **Anton Dremelj**, župan v Leskovcu.

C. kr. okrajno sodišče Višnjagora
dne 15. oktobra 1902.

Št. 35 575.

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870., št. 21 dež. zak., o varstvu
zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov na-
ročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne ob-
čine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtné plotove in hišne sténe na
vrtih, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajc in zapred-
kov (ličin) in sežgati ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenčna gnezda in jajca.
Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovji in rastlinji,
kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče**, a najdalje **do 15. maja**.
Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so
jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo
pustiti v tem stanu ležati, ampak moraje se ali gosenice obrati od njih ali pa dre-
vesa in veje precej sežgati.
Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega
in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob
gozdnih robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti
v zaranih urah otrsati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.
Na polji se morajo črvi (podjedi, ogreci) pri oranji ali kopanji zemlje precej za
plugom z motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.
Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa,
jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode
naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron in če bi se to ponovilo
do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.
V Ljubljani, dne 14. oktobra 1902.
Župan: **Ivan Hribar.**

Naznanilo in priporočilo.

Dovoljnjem si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem prevzel
špecerijsko in delikatesno trgovino
F. Berganta
(2713-1)
na sv. **Jakoba trgu**, nasproti cerkve,
kjer bodem imel v zalogi vedno sveže blago špecerijsko, kakor tudi vsikdar
sveže klobase, klobasice, šunko, salami itd.
Priporočam se za prijazno naklonjenost in mnogobrojna naročila ter bilježim
z najodličnejšim spoštovanjem

ANTON PRÖCKL

trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN
Ljubljana, Pod trančo 1
priporočam svojo veliko zalogo
vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.
Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perila.
Zaloga
grammophonov
ki igrajo izrečno močno in natančno.

Suknenih ostankov vedno veliko v zalogi.

Za jesensko in zimsko sezono

se priporočam trgovina s suk-
nenim, platnenim in manufak-
× × × turnim blagom × × ×

HUGO IHL

× × × v Ljubljani × × ×
v Špitalskih ulicah št. 4.
Vzorci na zahtevanje poštine prosto.

Ferdinand Hahm

Matilda Hahm rojena Heržišnik

— poročena. —

(2716)

Divača

Naklo

dne 5. novembra 1902.

Istrijanska vina

pristna, lastnega pridelka, teran, muškatelec,
rdeče vino, refoško in bela vina

se dobivajo pri

Antoniju Ferlanu di Giorgio

Rovinj (Istra).

(2648-3)

Vzorci in cene na zahtevanje.

Razpis 2 dacarskih služb.

Pri odkupnem društvu užitninskega davka v Logatcu oddati je dve dacarski službi, in sicer eno s sedežem v Logatcu in eno s sedežem v Planini.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevali in dokazili o dosedanjem službovanju

do 20. novembra 1902

pri reprezentantstvu v Gor. Logatcu.

Od prosilcev se zahteva varščine 600 kron.

Službo je nastopiti z 20. decembrom 1902.

**Reprezentantstvo odkupnega društva užitninskega davka
v Gor. Logatcu.**

Ivan Rihar,
reprezentant.

(2685-2)

Dr. Janez Klasinc

naznanja preselitev svoje

(2686-2)

odvetniške pisarne

iz Herrengasse šte. 9

v Albrechtgasse šte. 7 v Gradcu.

Vzlic gnječi,

ki ravnokar vlada v

„Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana, vogal Resljevo in sv. Petra ceste št. 3,

postreže se vsakemu odjemalcu jako fino in ceno in si more vsakdo pri
tej čuda veliki in dobro sortirani zalogi

konfekcije za gospode, dame in otroke

zadnje novosti lahko in po lastni želji kupiti, kar potrebuje.

Največja izbor! Najboljše blago!

Najnižje cene!

(2686-3)

Z velespoštovanjem

pr. F. M. Netschek

Oroslav Bernatovič.

INDRA TEA

Najfinejši in najboljši čaj na svetu!

Od letine 1902 je že došel.

Ponudbe za Avstro-Ogrsko sprejema:

Indra tea Imp. Comp. Zagreb.

Glavno skladišče: Ivan Perdan v Ljubljani.

Nadalje se dobiva pri:

Peter Lassnik, Anton Kane, M. Spreitzer, Viktor Cantoni, F. C. Praun-
seius v Ljubljani. — Viljem Koller v Kranju. — Leblinger & Bergmann
v Ljublj. — Franc Dežman v Trbovljah. — F. X. Auman v Krakem. —
Leon dell Cott v Brežicah. (2516-7)

Zahvala in priporočilo.

Odhajajoč iz Ljubljane poslavljam se tem potem od vseh častitih prijateljev, znancev
in cejenih gostov prav prisrčno in jih zahvaljujem za dosedaj mi izkazano naklonjenost in
zaupanje. Obenem pa vlijudno naznanjam, da sem prevzel v svojo režijo dobro znano in
povsem udobno opremljeno **L. Kavčičevo**

gostilno in vrt
v Medvodah h. št. 4.

V ta namen sem si nabavil in bodem točil le najizbornejša dolenska, vi-
pavska, istrijska in sremeljska pristna vina in najboljše Reblings-
hausovo pivo. Pripravljena bodem imeti vedno sveža, izvrstna in okusna gorka in mrzla
jedila in skrbel bodem vsikdar za točno postrežbo.

Zagotavljam tudi vsikdar nizke cene, priporočam se slavnemu občinstvu v Ljubljani,
Medvodah in po vsem Gorenjskem, zlasti tudi p. n. gosp. izletnikom in potnikom vsakega
stanu, za obilen obisk in bilešim

(2678-2)

z odličnim spoštovanjem udani

Jože Cotič gostilničar.

Preje v konkurzu se nahajajoča manufakturna zaloga „pri Amerikancu“

se bode

(2712-1)

od četrтка, dne 6. novembra t. l.

nadalje

v Ljubljani

Stari trg št. 1

(preje F. Detter)

ceno prodajala.

**V prodajo spadajoči predmeti se
ogledajo lahko brez kupovalne sile
in se le omenja, da se prodaja**

perilno blago že . . . od 6 kr. naprej

lepi barhenti za bluze „ 16 „ „

zimsko oblačilno blago „ 25 „ meter naprej.

**Prodaja se samo od 8. do 12. ure dopoldne in
od 2. do 6. ure popoldne.**

**Tudi se oddajo večje
partije trgovcem.**